ҲАР КИМ САВОБ ИШ ҚИЛСИН, ҲАР КУН САВОБ ИШ ҚИЛСИН!

MAHALLA

Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши, «МАҲАЛЛА» жамғармасининг нашри

№ 29-30 (256-257) | 2001 йил 25 июл, чоршанба | Газета 1996 йил январь ойидан чиқа бошлаган | Сотувда эркин нархда

ШУ СОННИНГ

2-саҳифасида:

● Оқсоқоллар сайлови жамиятимизда жиддий ўзгаришлар ясади.

● Маҳалла болалари тўп тепиб, «от» суришмоқда.

3-саҳифасида:

● Гулнора ўз «Тико»сида қоидаларга риоя қилмоқда.

● Авваллари ўйноқлаб оқадиган сувлар эндиликда ўз тошқинларини соғинди.

● Қалбим тўрида кўҳна эҳтиёж уйғонди.

4-саҳифасида:

● Пулнинг жигардан бўлиши рост экан. Пул учун сингил ўз жигарининг қотили бўлди.

● Уйимизга аммам келди.

● Ниёз бобо ўзига келмади.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгашида

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши йиғилиши фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига сайловлар якунларига бағишланди. Уни Олий Мажлис раиси Э.Ҳ.Халилов бошқарди.

Олий Мажлиснинг Демократик институтлар, нодавлат ташкилотлар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариши органлари қўмитаси раиси А.Саидов бўлиб ўтган сайловлар якуни ҳақида ахборот берди.

Ахборотда таъкидланишича, Олий Мажлис Кенгаши 2001 йил 9 апрелда қабул қилган қарорида сайлов ўтказиш муддатини, маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг ушбу жараёндаги вазифаларини белгилади, сайлов кампаниясини ташкил этиш ва ўтказиш билан боғлиқ тадбирларнинг режасини, шунингдек, «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига сайлов ўтказишни ташкил этиш ва уни ўтказиш тўғрисидаги намунавий Низом»ни тасдиқлади. Мазкур Низом ва «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги Қонун матнлари алоҳида китобча шаклида 10 минг нусхада нашр этилиб, барча ҳокимликлар ҳамда фуқароларнинг йиғинларига юборилди.

Сайлов ташкилотчиларига услубий ва амалий ёрдам кўрсатиш мақсадида тадбирлар ўтказилди. Хусусан, шу йилнинг 5 май куни Олий Мажлисда сайловга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказишга бағишланган республика семинар-кенгаши бўлиб ўтди.

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳрида ҳам ушбу мавзуга бағишланган семинар-кенгашлар ўтказилди.

Олий Мажлисда оммавий ахборот воситалари раҳбарлари билан йиғилиш ўтказилиб, сайлов кампаниясини кенг ёритиш масалалари муҳокама этилди. «Халқ сўзи», «Народное слово» ва бошқа газеталар саҳифаларида тавсия характердаги материаллар мунтазам эълон қилинди.

(Давоми 2-бетда.)

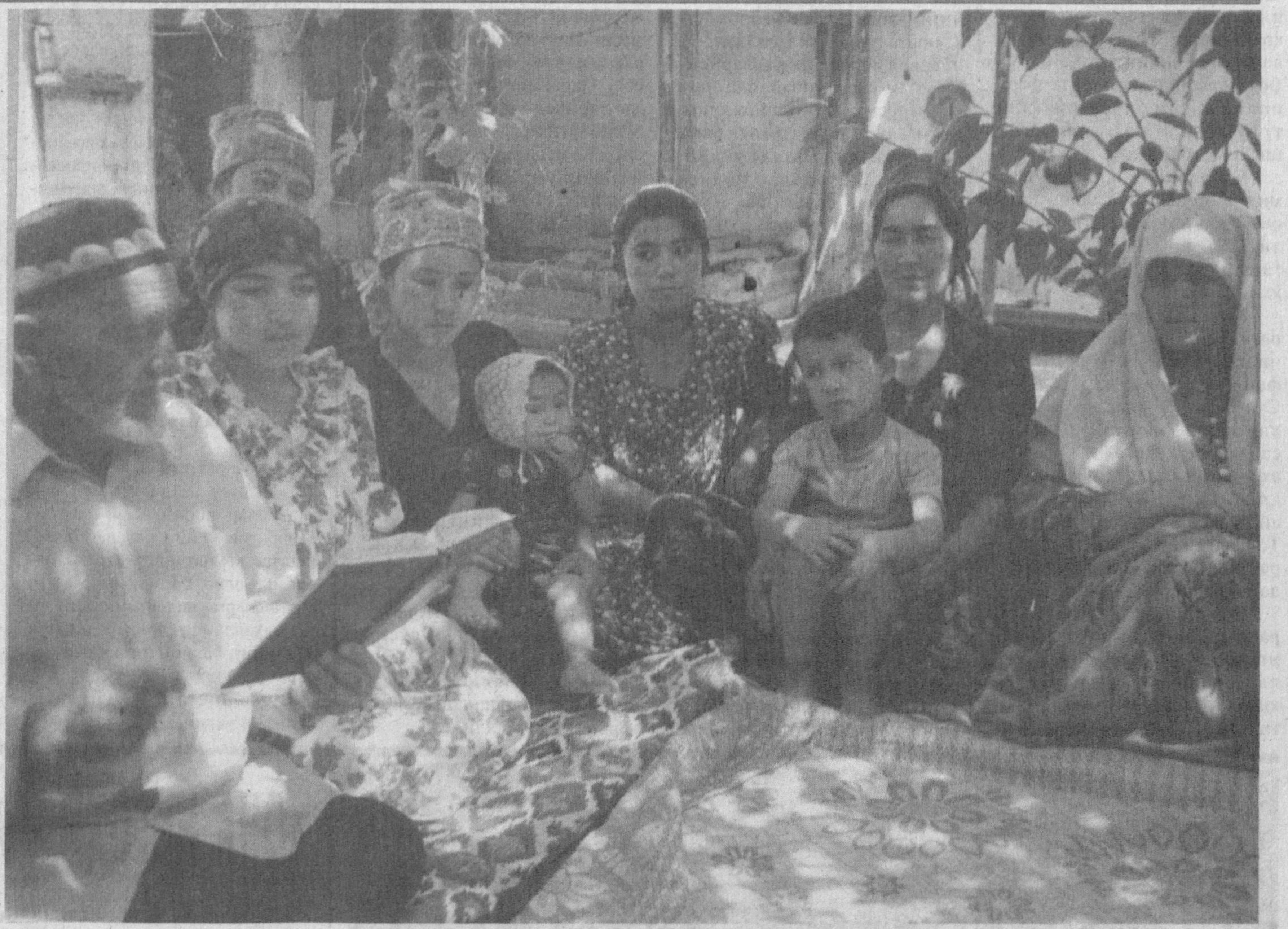

Оилада китобхонлик

МУСТАҚИЛЛИГИМИЗНИНГ 10 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

МАҲАЛЛАДА ШАХМАТ-ШАШКА

Юртимизда 18 ёшгача маҳалла болалари ўртасида мазкур спорт тури бўйича мусобақалар давом этмоқда.

Биз шу хусусида Наманган вилояти Чортоқ тумани Оқсоқоллар кенгаши, «Маҳалла» хайрия жамғармаси бўлинмаси раиси Хосият ШАРИФБОЕВАни суҳбатга тортдик.

- Хосият опа, 18 ёшгача маҳалла болалари ўртасида шахмат-шашка мусобақалари туманда қандай йўсинда олиб борилмоқда?

- Ушбу мусобақа ҳудудимизда катта тадбир сифатида ўтказилмоқда. Буни фақатгина бизнинг туман Оқсоқоллар кенгаши, «Маҳалла» хайрия жамғармамиз эмас, бевосита туман спорт қўмитаси ва «Камолот» ижтимоий ёшлар ҳаракати туман кенгаши томонидан ҳам назорат қилиб борилмоқда.

Биринчи босқич туманимизнинг 53 та маҳалласида 10 июндан - 10 июлга қадар бўлиб ўтди. Унда 630 нафар ёшлар қатнашдилар. 18-20 июл кунлари биринчи босқич ғолиблари, иккинчи босқичга ҳар бир маҳалла вакилларидан тўрт киши жами 210 та иштирокчи ғолиблик учун кураш олиб бордилар.

Жумладан, шахмат мусобақасида Бўлон маҳалласидан Раҳмон Эгамбердиев, Гулшан маҳалласидан Хайрулла Ортиқов, Боғистон қишлоғидан Исҳоқжон Нишонов 1-ўринни қўлга киритган бўлсалар, шашка мусобақасида Оромгоҳ маҳалласидан Маъмур Тошматов, Кароскон маҳалласидан Ёдгор Қаюмов, Алихон қишлоғидан Шерзод Қабуловлар ғолиб деб топилиб, туман биринчилигида қатнашиш шарафига муяссар бўлдилар.

Мусобақанинг энг ёш иштирокчиси алихонлик 7 ёшли Улуғбек Абдураззоқов «Энг ёш ва чаққон ўйинчи» деб тан олинди.

- Айтингчи, мусобақа ғолибларини рағбатлантириш борасида қандай йўл тутиляпти?

- Бу борада кўпгина ишларни амалга оширяпмиз. Айтиш мумкинки, туман Оқсоқоллар кенгаши, «Маҳалла» хайрия жамғармаси ва «Камолот» ижтимоий ёшлар ҳаракати томонидан ғолиблар босқичма-босқич тақдирланиб борилмоқда. Яқинда ғолиблар туман марказида вилоят босқичида қатнашиш учун куч синашдилар.

Энг асосийси, ушбу мусобақада ғолибларни аниқлаш қаттиқ назорат остига олинган. Агар мусобақа ҳаққоний тарзда ўтказилмаса, боланинг кўнглига салбий таъсир қилиши мумкин.

- Бу каби мусобақаларни ўтказиш зарур, деб ўйлайсизми?

- Албатта. Бунинг биринчи томони ёзги таътилда болаларни зериктирмаслик бўлса, иккинчидан фарзандларимизнинг зеҳнини тарбиялашдан иборат.

Суҳбатдош: Фахриддин ҲАЙИТОВ.

Сурхондарё вилояти.

ЮТУҚЛАР СОЯСИДА МУАММО БОР

Бир қарашда 35 та маҳалла фуқаролар йиғини билан ишлаш унчалар мушкул эмасдек туюлади. Аммо 90 минг аҳолининг иссиқ-совуғидан хабар бўлиб туриш фақат айтишгагина осон, холос. Бинобарин, эл ардоғига тушиш учун ҳам бундан кўра улуғворроқ ташвишларни бошдан кечирмоқ лозим. Лекин куюнчан одам қорданда қалов топаркан.

Сурхонлик Рустамжон Азимовни айтаман. Мудом эл юмуши билан юради. Пировардда у раислик қилаётган Ангор тумани «Маҳалла» жамғармаси қошида «Маҳалла» фирмаси фаолият кўрсатмоқда. Айтгандай, кулолчилик цехи ҳам эрта-мертан ишга тушиш арафасида турибди. Бунинг ўзига хос қулай томонлари бор. Масалан, қўшни шерободликлар бу ҳунарнинг устаси. Чунки уларда тажриба етарли. Кулолчиликка асқотодиган тупроқлари ҳам мўл. Ёрдам бермай қўйишмайди. Хуллас, шу ишлар амалга ошса, ўнлаб одам бекорчиликдан қутулади. Қолаверса, арзон маҳсулотни ким ҳам ёқтирмайди, дейсиз.

Қисқаси ана шундай юмушларнинг бошида турган Рустамжон Азимовни йўқлаб бориб, беш-ўн нафар оқсоқолнинг суҳбатига дуч келдик.

Ангор қўрғон фуқаролар йиғини раиси Гулимоҳира Акобирова:

- Ҳудудимизда 3 та маҳалла фуқаролар йиғини бўлиб, уларда ўн мингдан ошиқ аҳоли истиқомат қилади, лекин беш қўл баробар бўлмаганидек маҳаллалардаги одамлар ҳам бирдек бахтли, бекаму-кўст эмас. Тирикчилик қилишга қийналиб қолган рўзғорлар ҳам топилади. Уларга «Нон» ҳамда «Пахта» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятилари моддий кўмак беришмоқда. Шунингдек ушбу корхона раҳбарларининг саъй-ҳаракати билан Бойсун туманидаги 12-Меҳрибонлик уйидаги 160 нафар болага пойафзал, кийим-кечаклар совға қилдик. Яна бир нарса: ҳудудимизда Шерхон Жўраев деган ишбилармон, тадбиркор инсон яшайди. Бу киши ҳам бир талай савобли ишларга бош қўйишмоқда.

- Гулимоҳира опа, бу деганингиз ҳаммаси жойидалигидан далолатми? - сўраймиз ундан.

- Афсуски унақа эмас, - дейди опа. - Маҳаллаларни ободонлаштириш масаласида барибир қийинчиликларга дуч келяпмиз. Баъзан чиқиндилар ҳафталаб тўпланиб қолади. Уларни ташиб кетиш учун техника йўқ ҳасоби. Тоза ичимлик суви масаласи ҳам бизни қийнаб юборди. Масалан, Наврўз маҳалласи фуқаролар йиғинидагилар бир километр наридан сув ташиб ичишади. Бироқ рўзғорга сув ҳар куни керак. Ҳар куни бола-бақралар, уй бекалари, хонадон соҳиблари икки километр йўл юриб, сув келтиришади.

Суҳбатга вилоятдаги саккизта обод маҳалланинг бири деб тан олинган ана шу Наврўз маҳалласи фуқаролар йиғини раиси Тожибой Ражабов аралашди:

- Агар тоғдек уюлиб ётадиган чиқиндиларни ўз вақтида олиб кетишнинг иложи топилса эди, кўнглимизни мудом хира этиб турадиган муаммодан қутулган бўлардик.

Шундан сўнг мазкур маҳалла фаоли Файзи бобо Йўллиев яна сув билан боғлиқ муаммони эслатди:

- Ҳар бир оила озмикўпми томорқага эга. Унга ҳар ким зироат экади. Дарахтлари бор. Бироқ арикқларимизга 35 кун деганда сув келди. Айрим баҳорги экинлар қуриб битди. Ачинарлиси, бир йўла ҳам ичимлик, ҳам оқин сувга муҳтож бўлиб қолганимиз алам қиларкан-да, ука!

Ҳа, дарҳақиқат вилоятда обод маҳалла деб эътироф этилган Наврўздаги аҳвол шу бўлса, демак қолганларида муаммолар кўпроқ бўлиши табиий. У ҳолда қишлоқ инфратузилмасига жавобгар ангорлик раҳбарлар бошқа яна қандай «улуғвор» ишлар билан банд эканлар-а?

Келинг, яхшиси бу ҳақда уларнинг ўзлари бизга жавоб йўллай қолишсин. Хатларингизни кутамиз.

Маҳмуд АБУЛФАЙЗ, «Mahalla» мухбири.

«MAHALLA»ГА ЖАВОБ

«НОМИНГИЗДАН УЯЛМАЙСИЗМИ?» 9 МАЙ

Мазкур мақола ўрганиб чиқилиб, келтирилган танқидий фикрлар ўринли деб топилди ва тегишли чора кўрилди. Қизил деҳқон маҳалласи номи - Навбаҳор, Ҳужум маҳалласи номи - тарихий шаклланган Элобод номи билан ўзгартирилди.

А.ЭШМУРОДОВ, Денов тумани ҳокими.

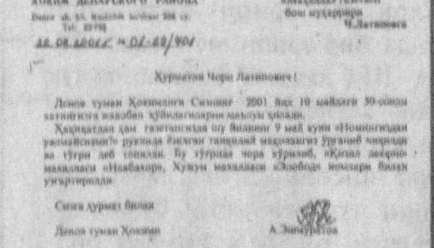
ДЕНОВ ТУМАН ҲОКИМИ
ХОКИМ ДЕНАУСКОГО РАЙОНА

Ўзбекистон Республикаси «Маҳалла» газетаси бош муҳаррири Ч.Латипова

Ҳурматли Чори Латипович!

Денов туман Ҳокимлиги Сизнинг 2001 йил 10 майдаги 30-сонли хатингизга жавобан қуйидагиларни маълум қилади.

Ҳақиқатдан ҳам газетангизда шу йилнинг 9 май куни «Номингиздан уялмайсизми?» рукнида ёзилган танқидий мақолангиз ўрганиб чиқилди ва тўғри деб топилди. Бу тўғрида чора кўрилиб, «Қизил деҳқон» маҳалласи «Навбаҳор», Хужум маҳалласи «Элобод» номлари билан ўзгартирилди.

Сизга ҳурмат билан

Денов туман Ҳокими А.Эшмуродов

ОРЗУЛАРГА СУЯНГАН ҚИЗ

Навбаҳор Бухоронинг олис чўл қишлоғида яшайди. Оилада тўнғич фарзанд. Илмга, айниқса, адабиётга ихлоси баланд.

Мана ниҳоят у, мактабни аъло баҳоларга битирди. Қувонарлиси XXI асрни Зулфия номидаги Давлат Мукофотини қўлга киритиш билан қаршилади.

- Келажакда журналист бўлмоқчиман, - дейди у хурсанд қиёфада. Мустақил мамлакатимизда кечаётган ҳар бир янгилик, ўзгаришларни элимга холис тақдим этиш, хизмат қилиш менинг энг олий орзуйимдир.

Муқум ҲАСАНОВ

ОҚСОҚОЛЛАРИМИЗ ХАЛҚ ИШОНЧИНИ ОЛИШЯПТИ

Мухбиримизнинг Жиззах вилояти Оқсоқоллар кенгаши, «Маҳалла» жамғармаси вилоят бўлими раиси Муқум ҲАСАНОВ билан суҳбати.

- Юртимизда юз бераётган ўзгаришлар маълум маънода маҳалла ҳаётида ҳам ўз ифодасини топмоқда, хусусан Жиззах вилоятида ҳам. Дастлаб шу ҳақда тўхталсангиз. Айтингчи, маҳаллалардаги ҳозирги фаолият илгаригиларидан нимаси билан фарқланади?

- Тўғрисини айтиш керак. Авваллари маҳалла оқсоқоллари маъракаларнинг бошида туриш, қабулига келганларга турли хилдаги маълумотномалар ёзиб бериш билан кифояланарди, холос. Ҳозир эса, аҳвол бутунлай ўзгарди. Олиб борилаётган ташкилий ишлар кучайтирилди. Ижро интизоми ҳам янгича тус олди. Кўпчиликнинг назарида турадиган вазифаларни бажаришга қўл урилди.

(Давоми 2-бетда.)

MAHALLA

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида 00123-рақам билан рўйхатга олинган.

Нашр кўрсаткичи: 148

Ҳомий: «Матбуот тарқатувчи» ҳиссадорлик жамияти

Таҳририят манзили: Тошкент, Буюк Турон кўчаси,41-уй

Телефонлар: Хатлар бўлими: 136-53-75, масъул котиб: 136-53-75, ижодий бўлимлар — 136-53-82,

Қабулхона — 136-53-93. Тел/Факс: — 133-44-25.

Мақола ва хабарлар мазмуни, факт ва рақамлар учун муаллифлар масъулдирлар.

E-mail:mahalla@gazeta.silk.org

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгашида

(Боши 1-бетда)

Олий Мажлис Раиси томонидан Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесининг Раиси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимларига, Олий Мажлис Депутатларига йўриқнома хати юборилди. Унга биноан барча даражадаги мамлакатда ўтказилаётган ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларнинг, амалдаги қонунларнинг моҳиятини, барча фуқароларнинг сайловда фаол иштирок этиши аҳамиятини тушунтириш юзасидан катта иш олиб бордилар.

Маҳаллий ижроия ҳокимияти органлари сайлов кампаниясини ўтказишга масъулият билан ёндашиб, барча ташкилий масалаларни ҳал қилдилар.

Кўрилган чора-тадбирлар натижасида сайлов фуқароларнинг юксак ижтимоий-сиёсий фаоллиги остида ўтди. Сайловда 11 миллионга яқин киши, ёки мамлакатимиздаги сайлаш ҳуқуқига эга бўлган аҳолининг қарийб 85 фоизи қатнашди. Бу кўрсаткич айниқса, Бухоро, Наманган, Тошкент вилоятларида ва Қорақалпоғистон Республикасида юқоридир.

Фуқаролар йиғинлари раисларининг (оқсоқолларнинг) ўтган давр мобайнида қилинган ишлар тўғрисидаги ҳисоботлари муҳокамаси қизғин ва мунозарали ўтди. Йиғилишларда жами 100 мингдан ортиқ киши сўзга чиқди.

Ушбу сайловда фуқароларнинг сиёсий ва ҳуқуқий онги, талабчанлиги ошганлиги ва уларнинг ўз ҳудудларидаги мавжуд муаммоларга бефарқ эмасликлари намоён бўлди. 48 та йиғинда кўрсатилган номзодлардан биронтаси ҳам сайланмаганлиги ва бу йиғинларда қайта сайлов ўтказишга тўғри келганлиги, 72 йиғинда йиғин раҳбарларининг ўтган давр мобайнида иши қониқарсиз деб топилганлиги ва мазкур йиғин раисларига ишончсизлик билдирилиб, бошқа раис сайланганлиги (Самарқанд вилоятида - 25, Тошкент вилоятида - 19 ва Тошкент шаҳрида - 13 киши) бунинг яққол мисолидир.

Сайлов натижасида фуқаролар йиғинлари раҳбарларининг сифат таркиби яхшиланди. Умуман олганда сайланган 7845 нафар йиғин раисларининг жамоатчилик комиссиялари томонидан тавсия этилган 18765 нафар номзод орасидан танлаб олиниши фуқароларга йиғин раҳбарлигига энг муносиб кишиларни сайлаш имконини берди.

Фуқаролар йиғинлари раҳбарларининг маълумот даражаси сезиларли ошди. Сайлов компанияси республика ва маҳаллий оммавий ахборот воситаларида кенг ёритилди.

Шунингдек, йиғилишда Олий Мажлис котибияти назорат, ахборот бўлими мудири А.Зияевнинг ҳам шу борадаги ахбороти тингланди.

Йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари, Республика Хотин-қизлар қўмитаси раиси Дилбар Ғуломова сайловлар жараёнида хотин-қизлар номзодлари иштироки масалалари, Ўзбекистон Оқсоқоллар Кенгаши, «Маҳалла» жамғармаси Бошқаруви раиси Шуҳрат Жалилов бу жараёнда Оқсоқоллар Кенгаши, «Маҳалла» жамғармасининг тутган ўрни, бўлиб ўтган сайловлар аввалги сайловларга нисбатан анча ижобий ўзгаришга бой бўлганлиги, шу билан бир қаторда бу борада келажакда сабақ бўладиган, ҳатто шу кунларда қайта сайлов ўтказиш даражасигача бўлган чора-тадбирлар кўрилиши лозим бўлган баъзи бир хато ва камчиликлар ҳақида тўхталдилар.

Шунингдек, йиғилишда Олий Мажлис Қўмита раислари Эркин Воҳидов, Искандар Қаландаровлар сўзга чиқиб, ўз мулоҳазаларини айтишди.

Кенгаш йиғилишида Олий Мажлис раиси Э.Ҳ.Халилов мазкур сайловлар якунлари натижалари таҳлили ва шу тизим фаолиятига оид келажак вазифалар хусусида маъруза қилди.

Олий Мажлис Кенгаши шу масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

ОҚСОҚОЛЛАРИМИЗ ХАЛҚ ИШОНЧИНИ ОЛИШЯПТИ

(Боши 1-бетда)

- Республикамиз вилоятлари Жиззах вилоятида бошланган ташаббус - «Маҳаллалар куни»ни ўтказилаётганидан бохабар. Мумкин бўлса ана шу тадбирлар ҳақида сўзлаб берсангиз.

- Дарҳақиқат вилоятимизнинг Мирзачўл ҳамда Дўстлик туманларида ўтказилган мазкур тадбирларда туман меҳнаткашларнинг вакиллари, маҳалла оқсоқоллари, Республикамиз пойтахтидан келган ёзувчи ва шоирлар, турли нодавлат ташкилотларнинг раҳбарлари иштирок этдилар. Бу тантаналар маҳаллаларда янги қурилган гузарларнинг очилишига уланиб кетди. Эндиликда барча қулайликларга эга бўлган ана шундай маҳалла гузарлари маҳалладошларнинг севимли гўшасига айланиб қолди. Энг асосийси, одамларда бир-бирларига бўлган яқинлик, биродарлик туйғулари, биргаликда, ҳамкорликда яшаш кўникмалари янада камол топиб бормоқда.

- Мустақил Республикамиз аҳолисининг тенг ярмини ёшлар ташкил қилади. Бундай ҳол тарбия муассасалари, жумладан, маҳаллаларга ҳам катта маъсулият юклайди, албатта. Сиз раҳбарлик қилаётган кенгашнинг, жамғарманинг бу соҳадаги фаолияти қандай?

- Ҳозирги кунда маҳаллаларда «Балоғат ёшига етмаган ёшлар билан ишлаш комиссияси», «Тарбияси қийин болалар билан ишлаш жамоатчилик кенгаш»лари иш олиб бормоқда. Мазкур кенгашларга вилоятимиздаги 93 та маҳалла фуқаролар йиғини раислари бошчилик қилмоқдалар.

Жорий йилда «Наврўз» байрами муносабати билан 30 нафар кишига 65 минг сўмлик, «Халқаро болалар куни» муносабати билан 15 нафар болага 36 минг сўмлик озиқ-овқат маҳсулотлари тортиқ этилди.

Халқаро ногиронлар куни муносабати билан 32-ногирон болалар интернатига 95 минг сўмлик телевизор ҳамда кийим-кечаклар совға қилинди.

Янги йил байрамида 20 нафар болага 40 минг сўмлик Президент совғаси топширилди. Шунингдек, баъзи, ёрдамга муҳтож касалманд кишиларнинг соғлиқларини тиклаб олишларига ва билим олишларига ҳомийлик қилиб келинмоқда. Жумладан, Зомин туманида яшовчи Азиз Оқиловнинг юрагини операция қилиш учун 150 минг сўм, шунингдек, шартнома асосида ўқиётган, ёшларга 129 минг сўмлик моддий кўмак берилди.

Ўтган йили «Халқ банки»нинг вилоят бўлими билан ҳамкорликда «Халқ манфаатлари» пул-буюм лотореясини ўтказдик. Ушбу тадбирдан жамғармамиз 9 млн 100 минг сўмлик фойда кўрди. Шунингдек, «Наврўз» байрами муносабати билан ташкилланган шанбаликдан ҳам жамғармамиз ҳисоб рақамига 7 ярим млн сўмга яқин маблағ келиб тушди.

- Жиноятчиликнинг олдини олиш, осойишталикни сақлашда ички ишлар идоралари билан ҳамкорликни кучайтириш зарур деган фикрлар билдирилмоқда. Бу ҳақда нима дейсиз?

- Авваллари ҳам участка нозири бўларди. Аммо унинг ёлғиз ўзи қийналарди. Эндиликда эса ҳар бир маҳаллада посбонлар гуруҳи ташкил этилган. Жумладан бизнинг вилоятимизнинг ўзида 127 нафар посбонлар сардорига маош белгиланган. Шунингдек, Жиззах шаҳридаги маҳалла посбонлари учун махсус уст-бош тиктирилди. Муҳими уларни рағбатлантириш учун хўжаликлардан ер ажратилди. Айримлари эса, ер солиғидан озод этилди.

- Уч йил муқаддам тўй ва маъракаларни тартибга солиш тўғрисида муҳим Фармон чиққан эди. Уларнинг ижроси таъминланаяптими?

- Мазкур Фармондан сўнг, тўй комиссиялари тузилди. Жойларда йиғилишлар ўтказилиб, нуроний отахон ва онахонларнинг кўмаклари асосида бир мунча ишлар қилинди. Масалан, Жиззах шаҳрида никоҳ тўйларининг кеч киргандан сўнг ўтказилишига барҳам берилди. Шунингдек, маъракаларни ҳам имкон қадар ихчамлаштиришга эришилди.

- Одатда маҳалла оқсоқоли деганда кўпни кўрган обрўли, кайвоний кишилар тушуниларди. Эндиликда баъзи маҳалла оқсоқоллари ҳали ҳаётнинг аччиқ-чучигини тотмай туриб, ушбу мартабага эришмоқдалар. Сиз бу ҳолга қандай қарайсиз?

- Бу саволингизга амалдаги ҳолатни таҳлил этиш орқали жавоб берсам. Маълумки, шу йилнинг май-июн ойларида ўзини-ўзи бошқариш органларига сайловлар ўтказилди. Унда бўлажак оқсоқолларни ана шундай хислатларга эга бўлишларига эътибор қаратилди. Шунга кўра Жиззах шаҳар Олмазор маҳалла фуқоролар йиғинига «Эл-юрт ҳурмати» ордени соҳиби, Халқ депутатлари вилоят кенгаши депутати Ғани Обидов, Жиззахлик маҳалласига 2000 йилнинг «Энг намунали маҳалла оқсоқоли» вилоят кўрик- танловининг ғолиби Маматқул Орифжонов, Раваллик фуқоролар йиғинига «Энг намунали тадбиркор маҳалла оқсоқоли» танловининг ғолиби Абдусаттор Абдулатиповлар сайланишди. Вилоятимизда бундай ҳурматли оқсоқолларнинг сафи кўп. Энг муҳими ўтган сайловларда мавжуд 259 нафар оқсоқолнинг барчаси юқоридаги талабларга жавоб бера олгани боис халқ томонидан қайта сайланишди.

Шавкат ЁҚУБОВ
суҳбатлашди.

◆ ТУРФА ОЛАМ

ФОЙДАЛИ ТАДБИР

Ўша куни Тамбовдаги 53 мактабнинг синф хоналаридан бирини жиддий эркак ва аёллар тўлдиришган эди. Область бошқарув органларида турли лавозимларда ишловчи бу ходимлар рус тилидан диктант ёзишга чақирилишган эдилар.

Ўқитувчи Галина Скварцова газетага босилган унча осон бўлмаган публицистик мақолани диктант учун танлаб олган бўлиб матн орфографик ва синтаксис жиҳатдан анча мураккаб эдики бу амалдорларни бироз тер тўкишга мажбур қилди. Ёзма ишни ёзиб бўлган мансабдорлар иш жойларига тарқалишмай худди мактаб болаларидек, диктантнинг натижасини кутиб туришди. Натижа ҳар ҳолда ёмон бўлмади, келганларнинг деярли ҳаммаси синовдан ўтишди. Мазкур шаҳарда ўтказилган бу тадбирни вақти-вақти билан бошқа жойларда турли лавозимдаги мансабдорлар ўртасида ўтказилиб турилса фойдадан холи бўлмасди.

ТЎРТ ОЁҚЛИЛАР ОРТИРАЁТГАН ТАШВИШ

Кейинги вақтларда Бухарест кўчаларида қаровсиз итларнинг кўпайиб кетганлиги жиддий хавф туғдирмоқда. Маъмурларнинг маълумот беришича 1,5 млн ахолиси бор бўлган мазкур шаҳарда айни пайтда 200 мингга яқин дайди итлар яшаётгани аниқланган. Энг ёмони 20 мингга яқин кишини ит қопган. Бу ҳол шаҳар маъмуриятини кескин чоралар кўришга мажбур қилмоқда. Бухарест Мэри Бэсеску таклиф этган дастурга мувофиқ тўрт оёқлиларнинг бир қисми йўқ қилиниши, қолган юз мингга яқини махсус текширишдан ўтказиб уларни эмлаш, дезинфекция қилиш лозимлиги кўрсатилган. Шундан кейингина ит боқишни истаганлар шу марказдан ариза бериб ўзлари хоҳлаган итни олишлари мумкин. Бу ишни масъулиятли томони ҳам бор. Яъни сиз олган ит мабодо бир кишини тасодифан тишлаб олса, унда сиз шу одамни даволаш учун кетадиган бутун сарф ҳаражатни ўз бўйнингизга олишингизга тўғри келади.

ҚАРИНДОШЛАР СЕЗГИР БЎЛМАГАЧ

58 яшарлик Никарагоа фуқароси Сезар Агипьеранинг орасида пайдо бўлиб қолгани барчани дафн қилиш маросимида марҳум маросим қатнашчиларини ҳайратга солди. «Рейтер» агентлигининг маълумотига кўра, у жасадни қабрга қўйиш палласида «тирилган»... Аслида воқеа бундай бўлган эди. Сезар уйидан иш билан чиқиб кетган ва бир неча кун ундан дарак бўлмаган. Бу ҳол табиийки, оила аъзолари ва қариндош-уруғларини ҳавотирга солган. Улар уни излай бошлашган. Натижада машина уриб кетган жасадни топишган ва уни Сезарники деб ўйлашган. Ҳамма нарса ойдинлашгач, Агильера «майитни» ўликхонага қайтаришда яқинларига ёрдамлашган.

ЕТИМЛАР СУЮНАДИГАН БЎЛИШДИ

Эстониялик фақирларнинг куни туғиладиган бўлди. Улар «доимий» совғага мушарраф бўлишди.

Республика адлия вазирлиги божхонада мусодара қилинган кийим-кечак ва пойафзалларни ёқиб юбориш эмас бундан буён уларни етимхона, қамоқхонадагиларга ва бошқа муҳтож кишиларга бериш лозимлиги тўғрисида қарор чиқарди. Вазирлик фойдали айни чоғда ибратли қарор қабул қилган кўринади.

УЛКАН ОМЛЕТ

Ғарбий Германияга қарашли Баден-Бадендаги катта магистрал йўлда қатновчи ҳайдовчилар мана шу йўлда «тайёрланган» олтинни кўриб ёқа ушлашди. Чунки шу йўлдан келаётган икки тройлернинг тўқнашиб кетиши бунга сабабчи эди. Маълум бўлишича, машиналарнинг бирига қурилиш моллари ортилган бўлиб, иккинчисига 10 тонна тухум юкланган экан. 200000 минг дона тухумдан «ясалган» бу қуймоқни тозалаш учун йўл тозаловчилар тўрт соат овора бўлишди.

Пишиқчилик яхши-да...

«ОНА НИГОҲИ - ИЛҲОМ БЕШИГИ»

Яқинда пойтахтимизнинг Бектемир тумани маданият саройида 2001 йил - «Она ва болалар йили»га бағишланган «Она нигоҳи - илҳом бешиги» кўрик танлови бўлиб ўтди.

Танлов иштирокчилари томонидан ижро этилган, аёлларнинг оилада, бола тарбияси ва жамиятда тутган ўрни мавзуларидаги турли хил саҳна кўринишлари намойиш этилди. Дилором Ниёзова, Гулчеҳра Шариповалар ўз маҳоратлари билан йиғилганларнинг эътиборини қозондилар.

Нигора УМАРОВА.

«КАВСАР» ОҚЛОНДАН ЧИҚДИ

Тошкентнинг Оқлон маҳалласидаги уч ўртоқ Абдулло, Бахтиёр ва Ҳуснитдинлар ўзаро маслаҳатлашиб эзгу ишга қўл урдилар. Улар кўп изланишлар олиб бориб, ниҳоят ўзлари яшайдиган маҳалланинг пастлик еридан экологик тоза ичимлик суви топдилар. Бу ишга Германия технологияси жалб этилди. Шундан сўнг, экалогик тоза, мазали, шунингдек, жаҳон андозаларига мос булоқ суви 1,5 литрлик идишларда қадоқлана бошланди. Унга «КАВСАР» деб ном берилди.

Сувнинг таърифига келсак, уни ер қаридан 350-400 метр чуқурликдан махсус асбоб-ускуналар ёрдамида олинади. Олинган сув қайта ишланади. Дунё стандарти бўйича азон билан тозаланади ва уч марта нозик филтирланишлардан ўтказилади. Ундаги минерал тузларнинг нисбатан камлиги, бу эса истеъмолчи баданидаги ортиқча ёт нарсаларга қарши муҳим шифобахш восита эканини алоҳида таъкидлаш мумкин.

Айни пайтда мазкур ичимлик Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазирлиги сертификати билан истеъмолга чиқарилмоқда.

Туроб ҲАСАНОВ,
Шайхонтоҳур тумани.

Нима қилсам экан-а?!

ТАДБИР УЮШТИРИЛДИ

Хатирчи тумани ҳокимлиги ташаббуси билан фуқароларнинг сиёсий, маънавий онгини такомиллаштириш мақсадида «Диний экстримизм ва ақидапарастликнинг олдини олиш чоралари» мавзуида тадбир уюштирилди.

Бунга туман Оқсоқоллар кенгаши, хотин-қизлар қўмитаси, «Камолот» ижтимоий ёшлар ҳаракати, Нуроний жамғармаси, Халқ таълими бўлими, ижтимоий кўникма, маънавият ва маърифат марказлари ҳам жалб этилди.

Ушбу тадбирни ўтказишдан мақсад туман ҳудудида соғлом турмуш тарзини шакллантириш , фуқороларнинг осуда ҳаёт кечиришини таъминлашдир.

Ҳ.ҲОШИМОВ.

◆ МАҲАЛЛАМ НОМИ

БОЛҚУДУҒИМ - ЖОНҚУДУҒИМ!

Ривоятларга кўра, қишлоғимиздаги қудуқдан олдин сут, кейин сув чиққан экан.

Эшон бобо оти айланган жой халқ чанқоғини босди, кейин эса тарих саҳифасида афсонавий сабоқ ўрнини ўтамоқда.

Ватан остонадан бошланади. Шунданми, қуш ҳам инига талпинади.

Таътил вақтлари уйга борганимда улғайтириб вояга етказган қишлоғим кўзимга тўтиёдек кўринади. Йўл ёқасидаги маҳалла номини билдирувчи қудуқни кўрибоқ, унутилмас тарих хотирамда жонланади. Мана неча йиллардан буёнки маҳалла ушбу қудуқ номи билан яъни Болқудуқ деб аталиб келинмоқда.

Бу қудуқ кўзи очилмасидан илгари қишлоқ аҳли 17 чақирим наридаги қўшни Қизилча қишлоғидан сув ташиб кун кўрган.

Барча бу қудуқни муқаддас санайди. Оллоҳ назари тушган жой деб қадрлайди. Ҳатто бу қудуқнинг пайдо бўлиши тарихи ҳақида ривоят ҳам тўқилган. Айтишларича, маҳаллага бир эшон бобо келади. Маҳалла кишилари эшон бобога қудуқ кавламоқ ниятлари борлигини билдириб, сув бор жойни кўрсатишни илтимос қилади. Шунда эшон бобо отни жиловидан ушлаб етаклайди. От бир ерга келганда турган жойида айланиб юрмай қолади. Эшон бобо маҳалла аҳлига от тўхтаган жойни кўрсатиб, шу жойни кавласангизлар болдек қудуқ чиқади, дейди. Шундан сўнг қудуққа ҳам, маҳаллага ҳам Болқудуқ номи берилган экан. Болқудуқ бу ширин сувли қудуқ деганидир. Айтишларича, қудуқдан чиққан сув оғзи баробар бўлган экан. Баъзи ривоятларга кўра, қудуқдан олдин сут, кейин сув чиққан экан. Бу ривоятга назар ташласак, чўпчакка ўхшаб туюлади. Юрагимиз қатида Оллоҳга бўлган ишонч билан ушбу ривоятни мушоҳада қилсак, афсона эмас, балки ҳақиқат эканини тушуниб етамиз. Маҳалла аҳли бир пайтлари дардига малҳам бўлган қудуқни, гарчи ҳозирда суви тортилиб кетган бўлса ҳам ўз ўтмишидан хотира сифатида қадрлаб келмоқдалар. Маҳалла қарияларининг айтишича Болқудуқ туфайли ташналик дардига малҳам топган дамларида ўзларича жонлик йиғиштириб қудуқ сувидан кенг кўламда фойдаланмоқчи бўлиб, уни таъминламоқчи бўлади. Бири қўй, бири эчки, бири бузоқ беради. Шунда бир киши мен эшак берамаи, деган экан. Шу дамдан бошлаб қудуқ суви пастга тортилиб кетибди.

Бу эса ҳаром-ҳаришнинг фарқига бормайдиган бефаросат инсоннинг калтафаҳмлиги туфайли халқнинг турмуш тарзи бузилганлигидан далолат беради. Бироқ ҳозир ҳам Болқудуқ ўзининг жонсиз салобати билан турмуш тимсоли бўлиб маҳалла тарихига кўрк бериб турибди.

Рустам ЗОИРОВ.

◆ ИБРАТ

ТАШАББУС МАҲАЛЛАДАН ЧИҚИШИ КЕРАК

Пойтахтимизнинг Мирзо Улуғбек туманидаги Ф.Хўжаев номли маҳалласида «Медиа Ресурс маркази - Тошкент» нодавлат ташкилоти ҳамда Фуқаролик жамоаларини қўллаб-қувватлаш маркази ҳамкорлигида аҳолининг муаммо ва эҳтиёжларини аниқлаш тадбири бўлиб ўтди. Бу тадбир Американинг Каунтерпарт Консорциум ташкилотининг маҳаллалар ташаббусини қувватлаш дастури асосида олиб борилди. Анжуманга Ф.Хўжаев номли маҳалланинг қарийб 50 нафарга яқин аҳолиси таклиф этилди. Улар орасида оқсоқоллар, ўрта ёшлилар ҳамда ёш ўсмирлар бўлганлиги учун аҳолини уч гуруҳга ажратиб, эҳтиёжларни аниқлашга киришилди. Бунинг учун жаҳонда машҳур бўлган аҳоли муаммоларини ўрганиш PRA усулидан унумли фойдаланилди. Дастлаб маҳалла аҳли ўзи яшаётган маконнинг ҳудудий харитасини доскага чиздилар. Қайси ҳудуд ва иншоотларда қандай муаммолар борлигини белгиладилар. Кейинги навбатда эса PRA усулларидан бири бўлмиш «Муаммоларни қартага қайд этиш»дан фойдаланилди. Муҳими, шундаки, бу ишлар асосан маҳалла аҳлининг ўз кучи ва билимига таяниб амалга оширилди. «Медиа Ресурс маркази»нинг вакиллари Сергей Воронин, Елена Мячкова ҳамда Фуқаролик жамоаларини қўллаб-қувватлаш марказининг вакили Маҳмуджон Абдужабборий эса фақатгина йўналиш ва тушунтиришлар бериб боришди.

Одатда, бундай тадбирларга бефойда ўйин-машғулот деб қарайдиган оқсоқолларнинг ҳам муаммоларни аниқлашда фаол қатнашганлиги кишини ҳайратлантирди. Улар PRA усуллари охиригача қўлланиб бўлгунча машғулотларга қатнашиб, фаол иштирок этдилар.

Эҳтиёжларни аниқлаш тадбири тугаганидан кейин етакчиларнинг қўлида асосий муаммолар қайд этилган ўнлаб қарталар пайдо бўлди. Аҳоли ўзига тегишли бўлган муаммолар орасидан энг муҳимларини ажратиб олди, қолаверса уларни ҳал этиш йўл-йўриқларини тахминан чамалай билди. Албатта, «Медиа Ресурс маркази» Каунтерпарт Консорциум ҳамкорлигида бу муаммоларни ҳал этишга озми-кўпми ҳисса қўшади. Лекин асосий куч ва ташаббус маҳалладошларнинг ўзидан кутилиши тадбирнинг асосий мағзидир.

Нодир АЛИМОВ.

◆ ТАШАББУС ВА ТААССУФ

ЯШИЛ МАЙДОН ТАШҚАРИСИДАГИ «ЎЙИНЛАР»

Яхши ниятлар билан ташкил қилинган турнир қатнашчиларига ғирромлик ва номардлик ярашмайди.

13 июнь куни Янгийўлда маҳалла ёшлари «Футболимиз келажаги» турнирининг вилоят биринчилигини қўлга киритиш учун ўйинлар бўлиб ўтди. Бу ўйинларда ўз гуруҳида биринчи ўринни қўлга киритган маҳалла жамоалари қатнашишди. Бу баҳсда ёш футболчилар билан жамоа мураббийлари ҳам ўзаро «куч синашишди».

Биз бу ерда техник натижалари тўғрисида тўхталиб ўтмоқчи эмасмиз. Болалар билан мураббийлар ҳам «куч синашишди» деганимиз ҳам бекорга эмас.

Тошкент вилоятининг футбол келажаги қай аҳволда? Бу саволга озми-кўпми бугунги турнир натижалари жавоб бериши мумкин. Белгиланган вақтдан ярим соат ўтганда, яъни 9.30 да бор йўғи 6 та жамоа етиб келди. Янгийўл шаҳар спорт қўмитаси, вилоят футбол федерациясидан вакиллар умуман кўринмадилар. Фақат «Маҳалла» жамғармаси Тошкент вилояти бўлими раиси муовини Шарифа Раҳматуллаеванинг келганлиги турнирга озгина бўлса-да расмийлик тусини бериб турди.

Яхшиямки ўзининг турнир бош ҳакамси эканлигини озгина олдин эшитган шу ўйингоҳ мураббийси Виталий Деветовнинг ҳаракатлари билан олти жамоа учтадан икки гуруҳга бўлиндилар ва ўйинларни бошлаб юборишди.

Гуруҳлардаги биринчи ўйинда Зангиота тумани жамоаси қибрайликларни, Янгийўл жамоаси чирчиқликларни мағлубиятга учратишди. Иккита ўйиндан кейин бошқа жамоалар ҳам етиб келишди.

Шундан сўнг аста-секин яшил майдон ташқарисидаги «ўйинлар» ҳам авж ола бошлади. Биринчи ўйинда мағлубиятга учраган чирчиқ шаҳри жамоа мураббийси ва вакиллари Янгийўл жамоаси хужжатларидаги баъзи ноаниқликларни рўкач қилиб, уларни ўйиндан четлаштиришни талаб қилишди ва бунга эришишди ҳам.

Иккинчи ўйинда Зангиота жамоасидан 0:2 ҳисобида мағлубиятга учраган оққўрғонликлар Зангиота жамоасида икки ёши катта ўйинчилар иштирок этаётганлигини айтишиб норозилик билдирди. Туғилганлик ҳақидаги гувоҳномалар текшириб кўрилганда, ҳақиқатан бир ўйинчининг ёши белгилангандан 1,5 (бир ярим) ой катталиги аниқланди. Қарши норозиликдан сўнг Оққўрғон жамоаси бир ўйинчисининг хужжатларида ноаниқликлар юзага чиқди.

Учрашув бош ҳакамси Деветовнинг бу норозиликларни текшириб, аниқ ва тўғри хулоса чиқаришга вақти бўлгани йўқ. Чунки у шу куни ёрдамчи ҳакамларсиз 8 та ўйинга майдонда ҳакамлик қилишга тўғри келди.

Юқорида айтиб ўтилган норозиликлар ёзма равишда берилмаган, фақат томонлар ўртасида аниқлаш учун оғзаки айтилган эди.

Наҳотки, футбол мутасаддилари яхши ниятлар билан ташкил қилинган турнир қатнашчиларига ғирромлик ва номардликни раво кўришса?

Ҳатто баъзи бир мураббийлар шу даражага етиб боришдики, ўз ўйинчиларидан пенальти олиш учун рақиб жарима майдончасида айёрлик билан йиқилишни ва қўрқитиш учун оёғига тепиш каби «ҳунарларни» кўрсатишни талаб қилишарди.

Ёшлигидан ўз мураббийларидан шундай ўгит олган болаларимиз келгусида қандай одам бўлиб етишадилар.

Ахир Ўзбекистон Оқсоқоллар Кенгаши, Республика «Маҳалла» жамғармаси футболимиз, болаларимиз келажаги учун йўқ жойдан тадбир ўйлаб, уни оммалаштириш учун ҳаракат қилса, буни жойларда қўллаб-қувватлаш ўрнига бундай кўнгилсиз ҳолатларни юзага келтиришни қандай тушунмоқ керак.

Эркин УМАРОВ,
«Mahalla» мухбири.

ХАЛҚАРО ҲАЁТ ПАНОРАМАСИ

● Иқтисодий ислоҳотларни изчиллик билан амалга ошираётган Қозоғистонга халқаро банк яқинда 64,5 млн. АҚШ доллари ҳажмида имтиёзли кредит ажратди. Бу маблағ Сирдарё ҳавзасида қишлоқ хўжалигини айниқса, чорвачилик ва балиқчиликни ривожлантиришга шу жумладан, у ердаги суғориш системаларини таъмирлаш, янги суғориш иншоотларини бунёд этиш, экологик вазиятни яхшилаш ва бошқа ишларга мўлжалланган 22 та лойиҳани бажаришга сарфланиши кўзда тутилган. 1992 йилдан бери жаҳон банкига аъзо бўлган бу республикага шу вақтгача жами 1 млрд. 880 млн. доллар ажратилган.

***

● Жаҳон банкининг кўрсатаётган ёрдамига қарамай Туркия пул бирлиги лиранинг қадри тушиб кетмоқда. Шу кунларда 1 Америка долларига 1 млн. 363 лира тўғри келмоқда.

***

● БМТ яқинда ривожланиш программаси натижаларини ўз ичига олган докладни эълон қилди. Халқаро ҳамжамиятнинг бу дастури ҳар бир давлатда яшовчи фуқароларга кўрсатилаётган тиббий ёрдам ва билим беришнинг сифати, ўртача умр кўриш чегараси ва албатта киши бошига тўғри келадиган даромадлар йиғиндисидан ташкил топади. Ана шу кўрсаткичлар бўйича биринчи ўринда Норвегия кейинги ўринларда Австралия, Канада, Швеция, Бельгия, АҚШ, Исландия, Нидерландия, Япония, Финляндия давлатлари эгаллаган. Энг охирги 162 ўрин Сьерра-Леонега тегишли. МДҲ давлатлари ичида Беларус-53, Россия-55, Туркманистон-83, Қирғизистон-92, Ўзбекистон-99, Тожикистон-113 поғоналарни эгаллашган.

***

● Индонезия парламенти аъзолари бир овоздан Абдураҳмон Воҳидни президентликдан озод этиб, давлатнинг янги раҳбари қилиб 54 ёшли Мегавати Сукарно Путрини тайинлади. Шу вақтгача мамлакатнинг вице-президенти бўлиб келган Мегавати хоним Индонезиянинг биринчи президенти Сукарнонинг қизи бўлиб 2004 йилгача мамлакатни бошқаради. Парламент аъзолари олдида қилган қасамёдида у халқни бирликка чақирди ва тез орада янги ҳукумат тузилажагини айтди.

***

● 178 давлат расмийларининг Боннда 48 соат мобайнида узлуксиз олиб борган муҳокамалари натижасида улар иқлимни исишини олдини олишга қаратилган Киота шартномасига риоя қилишларини билдирдилар. Саноати тараққий қилган давлат раҳбарларининг Генуя учрашувида АҚШ президенти Ж.Буш унинг ҳукумати бу шартномага қўшилмаслигини билдирганидан, Бонндаги учрашувда ҳам АҚШ расмийлари шартномани рад этдилар.

***

● Мустақил ривожланиш йўлини танлаб олган ёш давлатларга жаҳон банки бераётган ёрдам асқотмоқда. Яқинда ушбу халқаро ташкилот Грузия иқтисодини юксалтириш учун 20 млн. доллар ҳажмида кредит ажратди. Бу маблағ республикада мева ва узумчиликни ривожлантиришга сарфланиши мўлжалланган. Маблағдан самарали фойдаланиш натижасида 80 минг фермер аҳволи яхшиланиб қўшимча иш ўринлари яратилади.

***

● 7+1 саммитидан қайтаётиб АҚШ президенти Ж.Буш Ватиканда жаҳон католикларининг раҳбари Иоанн Павел II билан учрашди. Папа Бушдан бой давлатлар билан камбағал давлатлар ўртасида кўприк бўлишини илтимос қилди, деб хабар берди «Озодлик» радиоси.

***

● Эронда янги нефть кони топилди. Мутахасисларнинг фикрича, бу конда 400 млн. баррел «қора олтин» бўлиб, дастлабки вақтда ундан 100 млн. баррелини қазиб олиш мумкин.

Ғурур

ОКЛАХОМА ЎЗБЕК АЁЛИГА МЕҲР ҚЎЙДИ

У, яъни бир ўзбек аёли ўзининг ўзбек «Тико»сида Оклахома штати кўчаларида «қизил чироқ»ни ҳам босиб ўтиши мумкин.

Назаримда одамлар юксакдан боқишни хуш кўрадилар. Чунки қуйидан туриб, юксакни ҳис қилиш, хийла мушкул.

- Билмадим, - дейди у.- Ҳар ҳолда Америка сафаридан сўнг ўзимга бўлган ишончим ортди.

Дарҳақиқат, Тошкент вилоятилик тадбиркор Гулнора Маҳмудова АҚШнинг Вашингтон штати «Иқтисод ва Савдо» департаментида 3 ой малака ошириб қайтгач, ортирган тажрибаларини амалда қўллай бошлади. Муҳимроғи, шундан сўнг ўзи раҳбарлик қилаётган вилоят Тадбиркор аёллар уюшмасининг низом дастурлари ўзгарди. Вилоятлик тадбиркор аёллар эса, чет элда ҳам салоҳиятли бўлган муомала-муносабатларни мана шу Гулнорадан ўргана бошлашди.

Дарвоқе, Гулноранинг Америкага қилган иккинчи сафари тафсилотларини унутаёзибмиз. Зеро, ҳаммасидан қизиқарлироғи ҳам шу. Бошқача айтганда қаҳрамонимиз Оклахомадаги муваффақиятини бутун умр эслаб юрса не ажаб.

Биламизки, АҚШдаги шаҳарларнинг маҳаллий маъмурият бинолари анъанага кўра «Капитолий» деб юритилади. Бинобарин, Оклахома-ситининг ҳам ўз Капитолийси мавжуд. Айни ўша ерда илк бор Оклахома аҳолиси билан ўзбекистонлик тадбиркор аёлларнинг учрашуви бўлиб ўтди. Унда шаҳарнинг вице Губернатори Мэри Фэллин Гулнора Маҳмудовани Оклахоманинг Фахрий вице губернатори деб эълон қилди. Шунингдек, унга бунинг далили сифатида олтин муҳр туширилган Гувоҳномани топширди.

Таъкидлаш жоизки, юксакдан боқиш осон, аммо юксакка кўтарилиш мушкул. Худди шунингдек,

Суратда Оклахома штати вице Губернатори Мэри Феллин Гулнора Махмудовага Фахрий вице Губернаторлик гувоҳномасини топшириш пайти

Гулнора ҳам ана шундай қийин йўлларни босиб ўтди. У Тошкентдаги иқтисод дорулфунунини тамомлагач, Ўзбек-Грек («Агрофуд») қўшма корхонасида иш бошлади. Аста-секинлик билан фаолият пиллапояларини босиб ўтди. Ниҳоят, ана шу корхонада тижорат директори лавозимигача кўтарилди. Бироқ у, ўзида ҳисобчиликнинг амалдаги ижросига нисбатан эҳтиёж сеза бошлади. Шу боис, «Ўзбек-Турк» (ЎзТекс) қўшма корхонасига оддий ҳисобчи бўлиб ўтди. Аммо ундаги салоҳият, иқтидор энг юқори - бош директорлик лавозимини эгаллаш имконини яратди. Афсуски, бу пайтга келиб, корхона иқтисодий таназзулга учрай бошлаган эди. Бош масала - корхонани асраб қолиш. Шундан сўнг Гулнора Маҳмудова корхонанинг 49 фоиз акциясини сотиб олди ва янги ёрдамчи иссиқхона хўжалигини ташкил этди. Бундан мақсад, таназзулга учраётган асосий корхонани иқтисодий бўҳрондан омон олиб ўтиш эди. Мақсадга эришилди. Қарангки бу тажриба 60-йиллардаёқ Американинг йирик автомобил корпарацияси «Женерал моторс»нинг ички дастурларида ҳам қўлланган эди. Яъни, мазкур корпарация ўзини суғурта қилиш мақсадида қўшимча картошка ишлаб чиқариш хўжалигини жорий этганди.

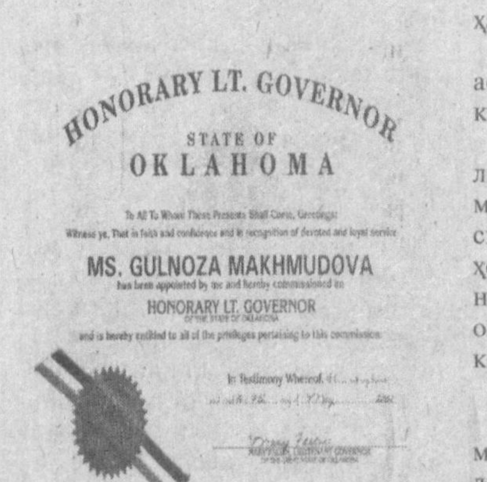

- Бизнеснинг йўллари бир. Улар бирор-бир нуқтада тўқнашади, - дейди Гулнора. - Америкада ўрганганларимнинг кўпчилигини бу ерда ҳам қўллаяпман.

- Сафар чоғингизда сизни афсуслантирган нарсаларга дуч келдингизми?

- Билмасам. Ҳар ҳолда таклифга биноан Чекагодаги Умумамерика мусулмонлари конгрессида иштирок этдик. У ердаги ҳолат мусулмон аҳлининг йиғинидан кўра, киборларнинг ўзаро олди-берди учрашувига ўхшаб кетар эди.

- Яна-чи?

- Яна-ми? Афсуски, Оклахомада биз ҳақимизда жуда кам билишаркан. Ҳатто вице Губернатор Мэри Фэллин ҳам «-Наҳотки сизларда ҳам автомобил ишлаб чиқарилса?» - деган саволни тез-тез ҳайратланиб берди. Бироқ у ўзбек пахтаси ҳақида анчагина маълумотга эга экан. Ҳа-да, аграр соҳага ихтисослашган штатнинг Губернатори ўз рақиблари ҳақида билмаслиги мумкинми? - дейди суҳбатдошимиз кулиб.

Ана шунақа гаплар. Бир ўзбек аёли океан ортидагиларни ҳам юртига, иш тажрибасига қизиқишларини уйғота олди. Энди у ҳатто штат қонунлари муҳокама этиладиган сенат йиғилишларида ҳам қатнашади. Лозим бўлганда киборлар билан киборлардай муомала бўлиши мумкин.

Айтгандай, Гулнора Маҳмудовага насиб этган Фахрий губернаторлик унга бир мунча имтиёзлардан фойдаланиш ҳуқуқини берди. Масалан, у шаҳар кўчаларида ўз автомобили билан «қизил чироқ»ни ҳам босиб ўтиши мумкин. Аммо ҳозирча у ўзининг иборасида айтганда камтарлик рамзи бўлган «Тико»сида Ўзбекистон йўл ҳаракатининг ҳамма йўл қоидаларига амал қилиб юрибди ва шундай бўлиб қолади ҳам. Хуллас, унинг Оклохоманинг Фахрий вице губернатори сифатида имтиёзлари биссир. Аммо унинг Ўзбекистондаги режалари, ишлари ундан-да кўп. Бу ҳақда гапираверсак гапнинг адоғи йўқ. Энг муҳими, унинг номи штатнинг тарихий китоби саҳифаларидан ўрин олди.

Саййид ОЛИМ,
«Mahalla» мухбири.

Газетхон ташвиши

АРИҚЛАРНИНГ «ОРЗУ»ЛАРИ УШАЛАРМИКАН?

Тоқчиёнлик ва шарғунликлар ичадиган ариқ сувига заҳарли кимёвий моддалар билан тўйинган лойқа сувлар тинимсиз оқизилади.

Қадимда ариқларда зилол сувлар доимо пок ва равон оққан. Бугунги авлод сувни оёқ ости қилишга, ортиқча исроф қилинишига йўл қўйиб келаётганлигини тан олиш керак, деб ўйлайман.

Ҳақиқатдан ҳам иймонли, инсофли замондошларимиз кўп. Мен бундан фахрланаман. Лекин орамизда шундайлар борки, улар оқар сувни ариқлар ёқасига ҳожатхона, молхона, ҳаммом қуришдан ҳазар этмайдилар. 7-8 нафар болани улғайтирган аёлнинг ариқда кир чайиб, унга мағзава ағдарганини қандай баҳолаш мумкин?

Оқар сувларга ахлат тугул чорва ҳайвонларининг ўлигини ҳам ташлаш ҳоллари учраб туради. Ҳатто тоқчиёнлик ва шарғунликлар ичадиган ариқ сувига заҳарли кимёвий моддалар билан тўйинган лойқа сувлар тинимсиз оқизилади. Бу ҳолни ўз кўзингиз билан кўргингиз келса, Сариосиё тумани Г.Хидиров номли ширкатлар уюшмасидан оқиб келаётган Тақчиён ширкатлар уюшмасига қарашли ариқ кўпригининг устида бир зум туринг, билиб оласиз.

Тўпаланг дарёсининг тиниқ чеҳрасини, тўлқинлаб оқаётган зилол, ширин сувларини кўп ичгансиз. Ўша биз ҳавас қилган тиниқ, ширин сувлар бугун эса йўқ. Балки болалигингизда шилдираб оқаётган, юзасидан қуёш нурлари сочилиб ётган сувга нон оқизиб, илиқдек бўлганида шоша-пиша оғзингизга солиб еганингизни эсларсиз? Сиз бошингиздан кечирган ана шу ширин лаҳзалар фарзандларингизга насиб этмаётганлигига ачинмайсизми? Ачинсангиз, нега ариқлардаги сувларни тоза қилиш учун курашмайсиз?

Афсуски, бугунги кунда хонадонлар ичидан оқадиган ариқлардаги сувни ичиш тугул, баъзида қўлни ювишга ҳам ҳазар қиламиз. Бу, албатта ўзимизнинг айбимиз. Бунинг устига ариқларнинг кўпи кўмилиб кетган. Олдинлари халқ ҳашар йўли билан катта-кичик ариқларни тозалар эди. Бу яхши одат ҳам йўқолиб кетди. Ариқлар қирғоқлари бетонлаштириб, сувни илдизлари билан табиий равишда тозалаб турувчи дарахтлар, ялпизу ўт-ўланлар ҳам бугунги кунда йўқ.

Заминнинг, одамзоднинг қон томирлари бўлган катта-кичик ариқлар ифлосланиб, маҳзун-маҳзун оқаётган сувларга қулоқ солинг. Улар биздан нажот кутмоқда. «Бизни тоза сақланг, биз етти думалаб, пишиб келаётган ҳаёт сувимиз», дейишмоқда. Улар бағрида ўйноқлаб-ўйноқлаб оқадиган оқизоқларини соғинганлигини бўзлаб-бўзлаб айтишмоқда. Улар одамларнинг ҳовучлаб-ҳовучлаб сув ичишларини соғинишганлигини изҳор қилишмоқда. Эҳ-а, ариқларнинг, бу орзулари ушалармикан?!

Аннамурод ЖУМАҚУЛИЕВ.

Устоз билан суҳбат

ИЛМДА ТАССОДИФИЙ ҲОЛ ЙЎҚ

** Бобом «Маснавии маънавий»ни ўқиганда соқол-мўйловидан кўз ёшлари оқиб турган экан.*
** Умар Ҳайёмни тўйда ёддан ўқишди.*
** «Шогирдлар ҳам мисли болалар».*

1967 йилнинг март ойи эди. Илмий Кенгаш менинг номзодлик диссертациямга машҳур шарқшунос, филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби, Халқаро Фирдавсий мукофотининг совриндори, нозиктаб адиб Шоислом Шомуҳамедовни расман оппонент қилиб белгилади. Тақриз учун излаб бердим.

- Э, Ҳамиджон сизми, - деди у киши, ҳол-аҳвол сўраб, сўнгра, диссертацияни варақлаб кўргач: - Тақриз 15 кунда тайёр бўлади, - деб қўшиб қўйдилар.

Ҳақиқатда ҳам ўн беш кундан сўнг борсам, тақриз тайёр эди. Унда диссертация анча ижобий баҳоланган. Мен ўзимни ғоятда бахтли сездим, ўша онда. Негаки, нуфузли дорилфунуннинг ўзбек шарқшунослигида ўзига хос мактаб яратган машҳур олимининг юксак баҳосига сазовор бўлгандим-да. Шу-шу Шоислом Шомуҳамедов билан устоз-шогирддай бўлиб қолганмиз.

Яқинда устозни муборак саксон ёшлари билан қутлаш баҳона Оқсой маҳалласида жойлашган ҳовлиларига бордим. Бир пиёла чой устида дилкаш суҳбат қурдик:

- Устоз. Сиз илмнинг шу соҳасини танлашингиз табиий бир ҳолми ёки тасодифми?

- Менинг Шарқшунос бўлишим тасодифий эмас. Зеро, бобом, отам, тоғаларим, онам барча оила аъзоларимиз зиёли одамлар бўлишган. Тоғам Хорун Сулаймонов ҳамда онам Шарофатлар чинакам «Навоийхонлар» эдилар. Улар «Чор девон»ни араб алифбосида ўқишарди, мен эса баъзи ғазаалларни лотинчага кўчириб, ёд олардим. Ўша йиллар Навоий асарлари лотин алифбосида нашр бўлди, барчасини ўқиб чиқдим. Навоий асарларида арабча ҳамда форсча сўз, ибора атама, бирикмалар, бадиий-тасвирий воситалар жуда кўп эди. Менинг онгимда «Араб ва Форс тилларини билмаган одам Навоий асарларини тўла тушуниб етмас экан» деган тушунча сингиб қолди. 1947 йили ҳарбий хизматдан қайтиб, яъни жанглардан сўнг Тошкент Давлат университетининг Шарқшунослик факультетига «Эрон-афғон филологияси» ихтисослиги бўйича ўқишга кирдим.

Кунлардан бир кун бувим ҳузурларига чорлаб, буюк шоир Жалолиддин Румий «Маснавии маънавий» сининг нодир қўлёзмасини бериб, шундай васият қилдилар:

- Болам, бу кўп муқаддас китоб, эҳтиёт қилинг. Бобонгиз уни ўқиганларида соқол-мўйловларидан кўз ёшлари оқиб турарди.

Мен бисотим - кутубхонамни Тошкент Давлат Шарқшунослик институтига инъом этганман. Ўша нусха ҳозир ҳам кутубхонада сақланмоқда.

- Умар Ҳайём рубоийлари Сизнинг таржимангизда 12 марта қайта нашр этилган. Бунинг сеҳри нимада?

- Аслини олганда бунинг ҳеч қандай сеҳри йўқ. Зеро, Умар Ҳайём рубоийлари мазмунан чуқур, шаклан содда, равон, ҳаммабоп. Бир куни зиёли бир дўстим ўғлининг никоҳ тўйига таклиф этди. Базмда келин-куёвни табриклаш учун мени ўртага чорлашди. Сўз орасида кимдир «Домла Умар Ҳайём рубоийларидан ўқиб беринг» деб луқма ташлади. «Ёддан билмайман,» деб қутулдим. Давраны бошқараётган йигит менинг таржимамдаги шоир рубоийларидан ўндан зиёдини ўқиб, мени хижолатдан қутқарди. Шундай, яхши шеърнинг таржимаси ҳам халқ билан ҳамиша ҳамроҳ юради.

Қайси бир йили бўлимимиз Ҳофиз Шерозийнинг девонини нашр этишни режалаштирди. Аммо муносиб таржимон масаласида бир тўхтамга келолмадик. Охири Хуршид домлани қидириб театрга бордим. «Устоз ишдан бўшаб кетганлар» дейишди у ердагилар. Кейин билсам, адиб театрдан зада бўлиб, боғбонлик қилиб юрган эканлар. Боғларига бориб, муддаомни айтдим. Охир-оқибатда Ҳофиз девони Хуршид домла таржимасида чоп этилди. Аслиятини эса машҳур хаттот Абдуқодир Муродий домла кўчириб бердилар. Ана шу таржима баҳона Хуршид домлани Ўзбекистон Фанлар Академияси Тил ва адабиёт институтига илмий ходим қилиб ишга олишди. Ҳа, баъзи асарларнинг яратилишида турмушдаги бирон туртки ёки бирон бир киши сабаб бўлади. Кунлардан бир кун севимли шоиримиз Эркин Воҳидов «Шоҳнома» дунёдаги кўпгина тилларга тўла ё қисман таржима қилинган. Аммо бу шоҳ китобнинг ўзбекча шеърий таржимаси йўқ. Шу сабабдан ишни ўз зиммангизга олсангиз» деган истакни билдирди. Шундан сўнг мен «Шоҳнома» таржимасига тараддуд кўра бошладим. Бундай қарасам, бу улкан ишни бир ўзим бажаришим мушкул кўринди. Натижада бу хайрли юмушга доимий ҳамкорларим, форсий тилдаги шеъриятнинг билағонлари, атоқли шоирлар Жуманиёз Жабборов, Назармат ҳамда Ҳамид Ғуломларни жалб этдим. Бир неча йиллик заҳмат туфайли «Шоҳнома»дек улкан китобнинг уч жилдлик шеърий таржимаси ўзбек китобхонлари қўлига етди.

Узлуксиз илмий изланишлар, Жаҳон адабиёти неъматларида бир неча минг байт таржима қилишим қалбим тўридаги кўҳна эҳтиёжни уйғотди, жунбўшга келтирди. Табиий иқтидор кўп йиллик тажриба ўз ҳосилини бера бошлади, бир қанча ибратомуз ҳикоятлар, шеърлар, ғазаллар битдим. Улар «Вақт» (1968), «Рубоийлар» (1968), «Гулбоғ» (1972), «Гулбоғ сайри» (1978), «Одам борки» (1982), «Гулбоғ насими» (1991), «Дурдоналар» (1998) номи билан китобхонлар ҳукмига ҳавола қилинган.

- Шогирдларингиздан кўнглингиз тўляптими? Шарқшунослигимизнинг ҳозирги аҳволи ва истиқболи ҳақида фикрингизни билмоқчи эдим.

- Қирқ беш йилдан бери олий ўқув юртида талабаларга дарс бераман, аспирантлар, докторанту тадқиқотчиларга раҳнамолик қиламан. Шогирдларим орасида академиклар, профессор, доцентлар, давлат ва жамоат арбоблари ҳам бор. Мен шогирдлар ҳақида гапирганимда кўпинча қуйидаги рубоий эсимга тушаверади:

Шогирдлар ҳам мисли болалар,
Бор-йўғингни сендан оларлар.
Баъзилари кўкка кўтарса,
Баъзилари лойга қорарлар.

Шарқшунослигимиз тобора юксалиб бориши шубҳасиз. Унинг ютуқларини ўзлаштириб, Ватан истиқболига хизмат қилдириш, шогирдларнинг вазифаси, деб биламан.

Ҳамиджон ҲОМИДИЙ.

ОБОД ҚОРАСАРОЙ

Собир Раҳимов туманидаги Қорасарой маҳалласида кўплаб ижобий ишлар амалга оширилмоқда. Шу кунгача кўча ва гузарларни ободонлаштириш учун 3,5 млн. сўм маблағ сарфланди. Энг муҳими 2000 йил 1 апрелдан «Қорасарой дарвоза» ширкати иш бошлаган эди.

Маҳалла оқсоқоли Мажид ака Абдуллаев биз билан суҳбатда жумладан шундай дейди:

- Ҳудудимизда 5600 киши истиқомат қилади. Уларнинг яшаш шароитлари билан танишиб ҳар томонлама кўмаклашишга ҳаракат қиламиз. Ибратли оилалар ўртасида ҳар хил кўрик-танловлар уюштириляпти. Айниқса, спортни ривожлантиришга кўпроқ эътибор қаратаяпмиз. Бунинг самараси ўлароқ яқинда ўтказилган маҳаллалар ўртасида, 15-16 ёшдаги болалардан тузилган футбол жамоамиз туманда биринчи, шаҳарда учинчи ўринни эгаллади.

Маъмура ҚОСИМХЎЖАЕВА.

Мустақиллик сабоқлари

ТАРОЗИНИНГ ИККИ ПАЛЛАСИ...

Прокурор билан фаолиятдан ташқари суҳбат

Ўз ватанингни танимасанг, тарихингни билмасанг, умр бўйи ёлғонга ишониб, кўникиб ўтсанг-бундан ортиқ фожиа, бахтсизлик бўлмаса керак.

- Мустақиллик бу адолат, қонун ва тенгликдир, - **дейди суҳбатдошим Қизилтепа туман прокурори Абдураҳмат БОЛТАЕВ**

- Абдураҳмат ака, прокурор иштирокидаги суд тафсилоти, турли жиноятлар ва суд ҳукми асосида ёзилган мақолаларни кундалик матбуотдан тез-тез учратиб турамиз. Рухсатингиз билан бугунги суҳбат йўриғини ўзгартирсак. Мустақиллик, маънавият, шахс эркинлиги ва қонунлар тўғрисида, албатта ҳуқуқшуносларнинг ўз сўзи, қарашлари бор. Шулар ҳақида суҳбатлашсак.

- Айни муддао. Мустақиллик тўғрисида Юртбошимизнинг: «Дунёга келган чақалоқ аввал эмаклаб, кейин тетапоя бўлади. Вазият шундай келдики, мустақил Ўзбекистон туғилган куниёқ оёққа туришга, ўзи юришга мажбур бўлди», деган сўзларни бот-бот эслайман. Бундай оғир, ўта масъулиятли давр ҳаммамизга яхши маълум. Президентимиз Ислом Каримов халқимизнинг тақдири, миллатимизнинг келажагига жонини тикиб, оғир дамлардан бардош билан садоқат билан ўтдилар ва дунё харитасида Ўзбекистон давлати пайдо бўлди.

- Туғилиб, ўз ватанингни танимасанг, тарихингни билмасанг, умр бўйи ёлғонга ишониб, кўникиб ўтсанг-бундан ортиқ фожиа, бахтсизлик бўлмаса керак. Баъзан мустақилликни жўнгина тушунган, уни «Менга нима берди?» қабилада қабул қилганларни кўриб, тўғриси, ранжийсан киши.

- Ўз юртида чин фуқороликни ҳис этмаган киши, аввало, Ватан, миллат нелигини билмайди, танимайди. Улуғ ишончли бир таскин бор: ҳаммамизнинг бирлаштиришга (улуғ ниятлар йўлида), номимиз,шаънимизни узоқларга элтишга қодир Ватанга эга эканмиз, ҳамиша фарзандлик ва содиқлик юки виждонимизга муҳрланган бўлади. Аммо ўзликни англамай, маънавиятга яқинлашмай туриб, бу муҳрни ўқиш ва уқиш қийин. Маънавиятни кўзгуга қиёслашади. Турли жило, безак, либослар ҳам кимлигингни англашга қодир эмас. Қадриятларимиз эса теран илдизга, қиёфага эгаки, уни йўқотган қисматнинг заволи билан баробардир.

- Афсуски, Туркистондек улуғ Ватанни ғанимлар парчалади, сотқинлар сотди, беғамлар еди. Биз эса узоқ вақт жим турдик, кўникдик, бора-бора тақдирга шукронолар айтиб, «бахтли даврон»лар ҳақида шеърлар тўқиб, қўшиқлар куйладик. Йўқотилган қадриятларими, бой берилган юрт хазиналари, шаҳидлар ҳуними ё ҳаддан зиёд зулмми - билмадим, нима у ишқилиб, кўзимиз бойланди...

- Дунё ўз тараққиёти давомида бир нечта ижтимоий формацияларни босиб ўтади, деб таълим беришади. Қулдорлик, феодализмнинг умри тугади. Ёмонотликка чиқарганимиз капитализм эса ҳамон йўлда - ҳаракатда, ривожланишда. Бу йўналишларнинг мақсади, нияти аниқ, ўз қиёфасига эга. Ёлғон пойдевор устига қурилган социализмгина ниятини чиройли шиорлар билан ўраб, бутун бир давр авлодларини чалғитди, уларни номсиз, маконсиз, мулксиз бўшлиққа чўктирди. Ҳамма нарсани, ҳатто миллатларни, миллат жойлашган шаклланган ҳудудларни ҳам Совет сўзига боғлаб, ўзиники қилишга уринган тузум узоқ яшаши мумкин эмас эди. Охир-оқибатда «бепоён Ватан» эгасиз қолди. Дунёда бирор нарса йўққи, у кимгадир, нимагадир дахлдор бўлмаса. Бугун ана шу дахлдорлик туйғуси биз ўзбекларни Ўзбекистонга қайтарди. Минг марта шукрларким, энди биз Совет Ўзбекистонида эмас, Ўзбекистонда туғиламиз, мустақил Ўзбекистонда хоки тупроқ бўлажакмиз.

- Истиқлол ҳар бир миллатнинг бахту иқболи, ўзлиги, қиёфаси, уйи. Ўз уйига эга одам ҳеч қачон ғурбатда яшамаслиги керак. Ўзгалар уйи, манфаатига кўз тикиш бу зулмкор сиёсат билан боғлиқ... Инсон учун аҳилликдан, аҳлиёни, имонни соғ-омон асрашдан бўлак йўл йўқ. Гарчи ҳар қандай давлат ҳам кечикиброқ бўлса-да, шу йўл томон силжишига ишонаман.

- Инсон наслу насаби биттадан кўпаяди. Кўпайиш жой талашиш дегани эмас. Замин инсоният учун яратилган экан, у фарзандларига гарчи бўлиб берилган эсада етади, табаррук заминда ҳаммамиз учун жой. Яхши яшаш учун даҳшатли қирғин қуролларини яратиб, ўзгага таҳдид солиш шарт эмас. Инсон инсонга душман экан, душманлик даъвосидан кечмас экан, бундай кемтиклик ўрнини тўлдириш мушкул кечади. Ақлга, инсофга суянсак, ҳар қандай тўсиқ шубҳасиз олиб ташланади. Ҳатто тарозининг ҳам икки палласи бор - тенгликнинг олий ва оддий мезони бу.

Бугун қарамлик, зулмкор манфаатлар тарих деворига урилиб, чил-чил синди. Биз энди синган парчаларни термаймиз. Бизнинг яхлит, бутун уйимиз - Ўзбекистонимиз бор. Шуни юракдан ҳис қилган кундан озодмиз. Озодлик! Шак-шубҳасиз, имон-эътиқод унинг таянчи. Ўзлик унинг қиёфаси. Миллат унинг номи. Аждодлар унинг илдизидир. Шуни ёдда тутишимиз лозимки, Ватан ўгит билан тикланмайди. Ватан дарси Ота, Онадан бошланиб, фарзандларга мерос бўлиб ўтади. Ҳар гал эгизак ҳуқуқнинг асоси шу буюк меросдан бунёд бўлажак.

Суҳбатдош:
Ражаббой РАУПОВ.

Маҳалламизда

ГУЗАРДАГИ ШИФОХОНА

Қандай шифо масканини маҳалла шифохонаси деб аташ мумкин? Ахир ҳар бир маҳалла ҳудудида шифо масканлари кўп-ку!?

Шуниси диққатга сазоворки, ҳозир мавжуд барча поликлиникалар соат бешгача ишлайди. Касаллик эса аксарият кечқурун хуруж қилади. Шунинг учун маҳалла шифохонаси ходимлари айни кечқурун - тўртдан тўққизгача ишлашни режалаштирдилар. Бундан ташқари кечқурун ва кечаси ҳам уйга чақириқлар бўйича тез тиббий ёрдам кўрсатиш кўзда тутилмоқда. Унда оиланинг хусусий автомашинасидан унумли фойдаланилади. «Аптечка» ташкил этиб беморга биринчи ёрдам йўлга қўйилади. Бу маскан худди ана шу томонлари билангина маҳалла шифохонаси дейишга арзийди.

Пойтахтнинг Собир Рахимов тумани Мирзо Ғолиб номидаги маҳалла гузарида аҳолига қулайликлар яратиш бобида бирмунча ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Бу ерда фаолият кўрсатаётган озиқ-овқат дўкони, нонвойхона, дорихона, чойхона, тўйхона ёнига куни-кеча шифохона ҳам қўшилди. Уни эр-хотин шифокорлар - тиббиёт фанлари номзоди, доцент, Республика тез тиббий ёрдам маркази куйганлар бўлими мудири Шуҳрат Файзиев ва олий тоифали терапевт, Собир Раҳимов туманидаги 34-оилавий поликлиника кундузги стационари бошлиғи Раҳима Файзиевалар очди.

Қарийб икки ярим минг аҳоли яшайдиган мазкур маҳалла ҳудудига шу кунгача тиббий хизмат кўрсатиш шахобчаси йўқ эди. Шифо масканларига бориш аҳолига, айниқса ёш болалик ва кекса аёлларга узоқлик қиларди. Шу боис тадбиркор шифокорларнинг бу ташаббусини маҳалла аҳли қўллаб-қувватлади. Маҳалла фуқаролар йиғини фаоллари маслаҳатлашиб маҳалла гузаридаги собиқ мебел цехи бўлган, айни пайтда бўш турган бинони шифохона учун ажратиб берди. Шифокорлар бутун оиласи билан ишга киришиб, қисқа вақт ичида бинони таъмирдан чиқардилар. Натижада рўйхатхона, шифокор қабулхонаси ва муолажа хонаси вужудга келди. Аҳолига малакали тиббий хизмат кўрсатишни режалаштирган тадбиркорлар терапия, кардиология, физиотерапия, массаж, игна билан даволаш бўйича ишларни бошлаб юбордилар. Ташхис қўйиш ва тиббий маслаҳат бериш ишлари ҳам амалга оширилмоқда. Хусусий муассаса эгалари пойтахт туманларида ташкил этилган ана шундай шифохоналар иш тажрибаси, прейскурантини ўрганиб, маҳалла аҳолиси учун хизмат ҳақини ўртачадан ҳам пастроқ қилиб белгиладилар. Маҳаллада яшаётган уруш қатнашчилари, ногиронлар, кам таъминланган оилаларга бепул хизмат кўрсатиш кўзда тутилган.

Бахтиёр МАНСУРОВ.

Суратда: Мирзо Ғолиб гузарида ишга туширилган шифохона шифокори Р.Файзиева иш устида.

Д.ЮСУПОВ олган сурат.

УСТОЗНИНГ ХАТОСИ. СИНАЛГАН ЙЎЛ. «КЎКИ»ГА ҚУРБОН. НИЁЗ БОБО ЕР ОЛДИ...

Аш-Шайх Абдусаллом ал-Муборакфурий

СИЙРАТ АЛ-ИМОМ АЛ-БУХОРИЙ

(Давоми,боши ўтган сонларда)

Тарихий рисоладан парча

ВАТАНИ ҲАҚИДА

Имом ал-Бухорий азалдан машҳур бўлмиш Бухоро шаҳрида таваллуд топган. Мана шу муҳташам кент - Бухорои шарифда 194 ҳижрий сана иъйд ал-фитр (рамазон) ойининг 13-кунида салотул-жумъадан кейин бамисоли тўлин ой мисол жамий муҳаддисларнинг имоми, ҳадис илмининг султони Имом ал-Бухорий дунёга келди.

Буюк шоир мутафаккир Абдураҳмон Жомий: «Бахтга Макка ва Ясриб (Мадина)да ясалғон тангнинг Бухорода сайқали камолига етди», - деган.

Ўрта асрларда туғилган олимлар таваллуд этган ойлар, кунлар тугул, кўпинча йилларда ҳам аниқ бир сана бўлмай, хилма-хил йиллар кўрсатилган ҳоллари кўп учрайди. Имом ал-Бухорий туғилган сана (ойи, куни, йили) аниқ келтирилишининг боиси шундаки, ўзининг ёзишича, у туғилган вақт ҳақида отаси қўли билан битиб кетган варақ сақланиб қолган.

Имом ал-Бухорийнинг ёшлигидаёқ отаси вафот этиб, тарбияси фақат волидаси кафолотида бўлди. Бирмунча улғайиб, ақли расо тортгач, мурғак қалбида исломий илмларга, айниқса, пайғамбар алайҳиссаломнинг муборак ҳадисларини ёдлаб, таҳқиқ этишга мойиллик тобора кучая борди.

Кунлардан бир куни аллома ўз одатича ҳадис илмидан дарс берар эди. Ал-Бухорий ҳам бошқалар қатори сабоқ тинглаб ўтирар эди. Ад-Дохилий бир ҳадис исноди ҳақида гапириб:

- Суфиён Абу Зубайрадин, у Иброҳимдин, - деб зикр қилди. Шунда ал-Бухорий: - Абу Зубайр ҳеч вақт Иброҳимдин ривоят қилмаған, - деди ва бу билан ад-Дохилийни шу санад хусусидаги саҳвдан огоҳ қилмоқни хоҳлаган эди. Бу хитобни эшитган ад-Дохилий эса ҳайратга тушиб, дағаллик билан уни тўхтатди. Шунда ал-Бухорий ўта хотиржамлик билан:

- Магар инонмасангиз, асил манбага қарангиз, - деди. Ад-Дохилий манбага қараб, ал-Бухорий айтган гап тўғрилигини тан олди-ю, лекин ўша ҳадис санадини тузатишни пайсалга солди. Инсоф юзасиданми ёки уни синаб кўриш учунми, хуллас, санадни ислоҳ этиш масаласини ал-Бухорийга ташлади. Ташқарига чиқишгач, ундан (ал-Бухорийдан):

- Э, ғулом бола, эмди қандоқ бўладур? - деб сўради. Ал-Бухорий: - «Аз-Зубайр аслида Ибн Адийдир - ул Иброҳимдин ривоят қилғон.

Шундан кейин у (ад-Дохилий) қалам олиб ёзганларини тузатди ва:

- Сен ҳақсен, - деди.

Ал-Бухорийнинг айтишича, бу вақтда у етти ё ўн бир ёшда бўлган. Манбаларда келтирилишича, Имом ал-Бухорийга ўн ёшиданоқ ҳадисларни ёд олиш илҳоми насиб этган. Ёши улғайган сари бу рағбати тобора кучайиб борган, нафақат ҳадисларни ёд олиш, балки унда ҳадисларни саҳийҳ ва ғайри саҳийҳларга ажратиш, уларнинг иллатларини аниқлаш, ҳадис ровийларини таҳқиқ қилиш, улар ривоятининг адолатлилиги, тўғрилиги, ишончию ишончсизлиги, ровийларнинг маиший ҳаёти, яшаш жойлари, туғилган ва вафот этган саналари, бир-бирлари билан қилган мулоқотлари, турли ровийлар келтирган ҳадисларни бир-бирига солиштириб муқояса қилиш, уларнинг ўзаро боғлиқлиги ва ҳадис илмининг хилма-хил ва энг юқори нуқталарига етишиш, унинг турли масалаларини чуқур таҳқиқ этиш, ҳадисларни жамлаш ва Қуръони карим оятлари билан узвий боғлиқликда ўрганиш каби масалалар билан қизиқди. Агар мухтасар қилиб айтадиган бўлсак, бу масалалар билан Имом ал-Бухорий жуда эрта, ўзгача бир иштиёқ ва меҳр ила астойдил шуғулланди ва ана шу олижаноб ишлар бутун фикри-зикрини чулғаб, дилида кундан-кун кучайиб, тобора мустаҳкамланиб борди.

(Давомибор)

Араб тилидан Убайдулла УВАТОВ таржима қилган.

Фозил қори Ёсин ўғли СОБИРОВ

Яхшилар гулшани

ХАЛҚ ИРОДАСИ — ҚАЛБ ИФОДАСИДИР

«Кимки Муҳаммад мустафо динини қўллаб-қувватласа, сен ҳам уни қўлла...»

Ислом - маънавий маданиятимизнинг бир таркибий қисмидир. Унинг хулқ-атворимиз, руҳиятимиз, турмуш тарзимизни мустаҳкамлашда ўрни каттадир. Шунинг учун ҳам Бош қонунимиз - Конституциямизнинг 31-моддасида динга эркин-эмин эътиқод қилиш укдириб ўтилган. Жумладан, қуйидаги адолатли сўзлар битилган: «Ҳар бир инсон эркинлиги ҳуқуқига, хоҳлаган динига эътиқод қилиш ёки ҳеч қайси динга эътиқод қилмаслик ҳуқуқига эга». Ушбу қоидадан равшанки мустақил Ўзбекистонимизда диндорнинг очиқ-ойдин, ошкора, ўзи хоҳлаганидек динга амал қилиши ҳимояга олинган. Фақат бу эмас, беадад шукурлар айтишимиз жоизки, мамлакатиизда виждон ва эътиқод эркинлиги масалаларига катта эътибор берилган, унинг равнақи, қулай адо этилиши учун барча имкониятлар яратилган, ҳеч қандай тўсиқ қўйилмаган. Бу фикримизнинг исботи учун, Ислом дини ривожи йўлида амалга оширилаётган қанчадан-қанча тарихий, моддий, маънавий ишларни, давлат миқёсида, жаҳон халқлари кўз ўнгида нишонланаётган буюк диний уламоларимизнинг таваллуд айёмларини, аввалгисидан ҳам афзал этиб тикланаётган Исломий обидаларни, масжид мадрасаларни, чоп этилаётган Қуръон, Ҳадис тафсирларини, ҳар йил имтиёзли тарзда уюштирилаётган муқаддас Ҳаж сафарларини, дам олиш кунлари деб эълон қилинган, ҳайитларни, хуллас санаб адо этиб бўлмайдиган эътиқод имкониятларини эсламоқ инсофдандир. Булар ҳали Ўзбекистон мусулмонлари идораси ҳамда Ўзбекистон Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги дин ишлари бўйича истиқболда амалга оширилажак виждон эркинлигининг, тафаккурнинг улғайишига, динимизнинг ривожланишига хизмат қилиши лозим бўлган бунёдкорлик ишларининг бир қисмидир.

Кўриб турибмизки, тарихий қисқа ўн йил ичида республикамизда динни тиклаш, тараққий эттириш учун қилган ишлар беқиёсдир.

Ўзбекистон Республикаси мустақилликка эришгандан сўнг барча хурофий таъминот ва тушунчалардан озод бўлган умуминсоний ғояларни ўзида мужассамлаштирган динимиз ҳозирги кунда янги жамиятга хос, бозор иқтисодига асосланган ҳаёт тарзига мос иш тутаётган эркин, жасур ва билимдон фуқароларга, уларнинг имон-эътиқодига суянади. Бинобарин халқнинг иродаси - Ҳақнинг иродасидир. Бунга иқрор бўлмоқ имондандир. Халқ иродаси билан, халқ манфаати учун хизмат қилиб келаётган Мустақил давлатимизга, адолатли, халқчил жамиятимизга чин кўнгил билан эътиқод қилмоқ, ишонмоқ лозимдир.

Юртбошимиз деярли ҳар бир маъруза ва нутқида, қалам аҳли билан бўлган савол-жавобларида маънавият масалаларига тўхталиб ўтар эканлар, маънавият - ўзликни таниш, ўз шажарасини англаш эканлигини таъкидлайдилар.

Зеро, қудратли давлат, кучли жамият, буюк ижтимоий-иқтисодий ислоҳотлар қудратли маънавият заминида вужудга келади. Бинобарин, Ислом дини у инсонни, жумладан виждон эркинлиги асосида маънавий бойликка, ахлоқий покликка, жисмоний камолотга етказадиган, унга тўсқинлик қиладиган барча кирдикорлардан халос этадиган муқаддас омиллардандир. Бу борада инсон амал қилиши лозим бўлган тўртта мураккаб йўл бордир. У ҳам бўлса биринчиси, шариат; иккинчиси, тариқат; учинчиси, ҳақиқат; тўртинчиси, маърифат шариатни билмасдан ва уни мукаммал ўрганмасдан туриб, тариқат ёинки ҳақиқат ва маърифат йўлларига қадам қўйиш хато бўлур. Бинобарин, Оллоҳни таниган, чинакам Ислом йўлида юраман деган инсон ҳамма вақт аввал шариатни ўрганиб, кейин тариқатга йўл олганлар.

Ҳақли савол туғилади: ислом динини ўзларича амалпарастлик, маишатпарастлик, айши-ишрат, ақидапарастлик каби гуноҳли хатти-ҳаракатлардан яширмоқ учун ниқоб қилиб олганлар. Муқаддас манбаларга асосланган ушбу тўрт йўлни теран ўрганиб, унинг талаблари даражасида иш юритишга қодир кишиларми? Қилмишларидан, тутган йўлларидан, амалий ҳаракатларидан аёнки, улар нафақат ушбу синалган йўлдан, оддий, ҳалол, чинакам Ислом дини талабларидан хабардорга асло ўхшамайдилар. Шунинг учун ҳам уларнинг ҳам, уларга эргашганларнинг ҳам, уларни қўллаб-қувватлаётганларнинг ҳам келажаклари, охиратлари нигундир.

Ахир, Халқимизнинг, муқаддас Ислом динимизнинг азалий эзгуликка дахлдор одатлари бор.

Нега буюрилган, синалган йўллардан юрмаймиз? Нега лоқайдлашган зеҳнларимизни ёритиб турган маънавий, илм ҳикматларига амал қилмаймиз?! Бобокалонимиз, Ислом дини фидойиси Амир Темурнинг қуйидаги даъватлари бугун ҳам барчамизнинг кўзимизни очиб, йўлимизни ёритиб турсин: «Кимки Муҳаммад мустафо динини қўллаб-қувватласа, сен ҳам уни қўлла...»

Мустақиллигимизни мустаҳкамлаш, динимизнинг софлигини сақлаш нақадар зарурлигини ҳамиша англамоғимиз лозим. Ҳеч унутмайликки, ўзларини Ҳизби таҳрир» деб атайдиларми, ваҳҳобий дейдаларми ва бошқа ном билан юритадиларми, аввало Қуръон, Ҳадис, Имом Аъзам мазҳаби каби муқаддас манбаларимизга уларнинг алоқаси йўқ, ўзлари мукаммал тарзда йўлимизни ёритиб турадилар. Энг муҳими, ҳар қандай ясама, тўқима оқим, гуруҳ, уларнинг муддаоси ўлкамизга инсоф-диёнат, дину иймон ўрнатиш ёки ёш озод давлатимизнинг оёққа мустаҳкам туриб олишига кўмаклашиш эмас, балки, юқорида айтганимиздек, ҳокимиятга эгалик қилиш, тинч, осуда ҳаётни издан чиқариб, ўтли, ғалвали бир масканни пайдо қилиш.

Ахир юртимиз раҳбариятининг, ота-боболаримиз эътиқод қилиб келган Дин ривожи учун олиб бораётган сиёсатини тан олмаслик, ёзда кундуз куни қуёшни кўролмагундек гап-ку. Бамайлихотир беш вақт намозни ўқиб, тоат-ибодатда собит туришликка Оллоҳ қўлласин.

ҚЎЙ (21.03-21.04). Пайшанба сизга узоқдан хушхабар келади. Якшанба кунингизни спорт билан шуғулланишга ёки табиат бағрида дам олишга бағишланг.

БУЗОҚ (22.04-20.05). Жума куни сиз молиявий ишларингизда сезиларли натижага эришасиз. Чоршанба романтикага бой. Дам олиш кунлари яхши хабарлар келтиради ва ишга доир баҳслар бўлиб ўтади.

ЭГИЗАКЛАР (22.05-21.06). Бу ҳафтада сиз ўзингизнинг энг зўр ишбилармонлик сифатларингизни намоён қилиб, молиявий аҳволингизни жуда жиддий тўғрилаб оласиз. Фақат жума ва шанба кунлари кичик муаммоларга дуч келасиз. Асосан, бу ҳафта омадлардан иборат.

ҚИСҚИЧБАҚА (22.06-22.07). Чоршанба ва жума кунлари қизиқ-қизиқ хабарлардан иборат. Дам олиш кунлари сизни хурсанд қилмайди. Якшанба куни алданиш эҳтимоли бор. Эҳтиёт бўлинг!

АРСЛОН (23.07-22.08). Ҳафта осойишта ўтади, ҳеч қандай ҳодисасиз. Ишбилармонлик бобида душанба куни сизга қўл келади. Пайшанба романтикага тўладир. Дам олиш кунларингизни учрашув ва сафарларда ўтказасиз.

ПАРИЗОД (23.08-22.09). Ҳафта бошида соғлиғингиз бузилган бўлса, чоршанба куни соғайиб, яхши буюм харид қилишингиз кутилади. Пайшанба ва жума кунлари омад сизга кулиб боқади. Дам олиш куни ишдаги мавқеингиз тўғрисида ўйлаб кўринг.

ТАРОЗИ (23.09-22.10). Яхшилик ҳам, ёмонлик ҳам баробардир. Душанба куни илғор ишчи бўласиз. Чоршанба асаб бузилиш ва кўнгилсизликдан иборат. Пайшанба муносабатларни тўғрилашга мойилдир. Шанба куни соғлиққа эҳтиёт бўлинг, якшанба омадли бўлади.

ЧАЁН (23.10-22.11). Чоршанба куни ҳамкасбларингиз билан уришиб қолишингиз мумкин. Пайшанба илғор меҳнатга ҳамдам-кун. Дам олиш кунларингизни уй юмушларига бағишланг. Омадли ишлар эҳтимолдан холи эмас.

ЎҚОТАР (23.11-21.12). Ишбилармонлик маҳоратингизни чоршанбада намоён қилинг. Жума куни асабингизни сақланг, чунки асаб сизга ҳали кўп керак бўлади. Асосан, дам олиш кунларингиз омадли бўлади. Уй юмушларини қилишга ҳам улгурасиз. Ҳамда яхши дам сизга ҳамдам бўлади.

ТОҒ ЭЧКИСИ (22.12-19.01). Бу ҳафтада ҳеч қандай хавфли ишга қўл урманг. Чоршанба соғлиқ тўғрисида қайғуришингиз ўзингизга фойда. Жума куни асабий ўтади. Дам олиш кунлари яхши янгиликлар ва омадли харидларга бойдир.

ҚОВҒА (20.01-18.02). Ўйлаган режаларингизнинг кўпи рўёбга чиқади. Чоршанба ва пайшанбада барча ишларингиз амалга ошади. Жума куни сизни алдашлари мумкин. Дам олиш кунларидан шанба омадлироқдир, якшанба оилавий жанжалдан холи эмас.

БАЛИҚ (19.02-20.03). Пайшанбада умуман ишингиз юришмайди. Лекин жумада, шанбада ва якшанбада сиз фақат яхши ҳолатларни бошдан кечирасиз.

СИНГИЛ ОПАСИНИ ЎЛДИРДИ...

Бунинг устига қотил аёл маҳалла котибаси эди.

Кўзлари қонга тўлган Дилором чилвирни жигаргўшасининг бўйнидан ўтказиб, бор кучи билан бўға бошлади.

Муҳаббат опа кенжа синглиси Дилоромни ўзгача меҳр билан ўстирди. Жуда ёшлигида онасидан етим қолганлиги, меҳрга зорлигини сира сездирмади.

Дилором бироз эрка бўлиб ўсди. Буни маҳалладагилар ҳам, мактабдагилар ҳам билишар, нима бўлганда ҳам етимлигини билдирмай унинг кўнглига йўл топишга интилишарди.

Йиллар ўтди, опалари турмуш қуришди, бола-чақали бўлди. Муҳаббат опа ҳар қандай шароитда ҳам синглисини ўкситмаслик йўлларини излади, чинакам оналик қилди.

Ҳаётда нималар бўлмайди дейсиз? Рўзғордаги икир-чикирлар, турмуш қийинчиликлари баъзи-баъзида бир-бирларини тартибга чақиришга, ади-бади айтишга тўғри келарди. Ана шундай ҳолатларда ҳам Муҳаббат опа барча оғирликларни елкасига олар, сингиллар ўртасида кўприк бўлишга интиларди.

Опа-сингиллар кўпчилик қатори рўзғор ташвишлари илинжида бозор-ўчар, тадбиркорлик билан шуғуллана бошлашди. Ҳеч шубҳасиз ана шундай шароитда улар бир-бирини қўллаб-қувватлар, зарурат туғилганда маблағ билан таъминлаб туришарди. Бироқ ҳамма бало, ана шу пулдан, қарздан чиқди.

Бир куни Дилором опасига:

- Опажон, бир нима сўрасам йўқ демайсизми? - деб қолди.

- Нима экан у, аввал билайликчи, имкони бўладиган бўлса жоним билан.

- Иложини топасиз. Менга беш юз, мана бундай керак, - у шундай деб, кўрсатгич бармоғини томоғига тиради.

- Беш юз ҳам пулми? Ана шифанерда турибди, олақол.

- Ростданми, «кўки»я?

- Йўғ-е, доллар керакми сенга? Биласан-ку, мен «кўки» билан шуғулланмайман.

- Бирор иложини топинг, опажон. Мушкулимни сиз осон қилмасангиз, бошқадан умид йўқ.

- Жуда зарурми? Ундай бўлса бироз сабр қил. Бир танишим бор, шундан сўраб кўрарман.

Муҳаббат опа синглисининг илтимосини бажо келтириш учун анча машаққат чекди. Бировдан доллар сўрашдан мушкул иш йўқ. Минг бир шартни қўйди, қарз устига филдек «фойизи»ни ортади. Нима бўлганда ҳам синглисининг кўнгли чўкмайдиган бўлди. Опаси бозордан қайтиши билан ҳе йўқ, бе йўқ Дилором гапни доллардан бошлади.

- Тулкими ё бўри?

- Бўри-куя, лекин бир ойлик муддат билан берди қуримсоқ.

-Ҳе, бир ой эмас, 20-25 кунда «есть қилиб» бераман. Раҳмат, опажон, ўзимнинг опажонгинам.

Уйдаги гап кўчага тўғри келмади. Дилором долларни бир пастда ишлатиб қўйди-ю, уни топишга келганда иш у кутгандек бўлмади. Ойлар кетидан ойлар ўтаверди, доллардан эса дарак йўқ. Қарз берган киши Муҳаббатнинг жони-ҳолига қўймайди. Бунинг устига қарзга қўйилган «фоиз» деганлари ҳам ўсиб борарди. Ана шу сабаб опа-сингил ўртасидаги муомила тамоман ўзгарди. Улар тез-тез айтишадиган, жанжаллашадиган бўлиб қолишди.

Кеч кириб бозордан куйиб, терлаб қайтган опа синглисининг деванда ёнбошлаб телевизор кўраётганини кўриб жиғи-бийрони чиқди.

-Ҳа, минг қўйлик бойвачча, салом-алик, қандай келдингиз деган гап ҳам йўқ. Ўчиринг, телевизорни, қайси кунингизга спектакл томоша қиласиз, Ўзимизнинг комедиямиз чиқиб турибди-ку! Ундан кўра қарзни ўзишни ўйланг, сингилжон. Айтиб қўяй, бундан кейин телевизор кўриш ҳам, телефонда шаҳарма-шаҳар гаплашиш ҳам йўқ. Сизнинг белингиз оғримайди. Буларга лак-лак пулларни мен тўлаяпман. Бозорда эртаю-кеч сарғайиб топганим газ билан телефонга ҳам етмаяпти. Сиз бўлса, қозонимиз қандай қайнаётгани ҳақида ҳам ўйламайсиз.

Дилором ҳам опасининг кайфияти билан ҳисоблашмади. Унинг бир гапига ўнтасини, яна аччиқроғини қўндирди.

Шундай сўн опа-сингилнинг суви сира тинимай қолди. Улар кўзлари тўқнаш келди дегунча, афтилари буришар, тескари қараб бир-бирларига ўлим тилашарди.

Дилоромнинг феъли ўзгарди. Кейинги пайтлар у, «Бу ярамасни бир ёқлик қилмасам менга кун йўқ шекилли» деб ўйлайдиган бўлиб қолди. Турли-туман режалар тузди, кимлардандир мадад олмоқчи бўлди. «Йўқ бундай мудҳиш ишга учинчи бировни аралаштирмаслик керак. Қанчалик оғир бўлмасин буни ўзим уддасидан чиқишим лозим» деган хулосага келди. Кўп ўйлади, мулоҳаза қилди, хулоса ясади, аммо шум ниятидан қайтмади.

Муҳаббат бугун ҳар қачонгидан ҳорғин, мадорсиз ҳолда қайтди, кўнгли ғашлиги, ниҳоятда чарчагани боис, синглисидан овқатни тезроқ сузишини, илтимос қилди.

«Айни муддао, қийноқларга нуқта қўядиган пайт келди» деб ўйлади Дилором. Овқатни суз аркан, унга ухлатадиган дори солиб яхшилаб аралаштирди.

Кутилмаганда синглиси Маърифатхон, яна бир опасининг қизи Юлдузни етаклаб келиб қолди. Уларни ҳам дастурхонга таклиф қилишди. Бироқ гап-гапга қовушмади.

Муҳаббат:

- Бугун кун оғир келдими жуда ҳоридим, эртароқ ётмасам бўлмайдиганга ўхшайди - деди-ю, жияни Юлдузни етаклаб ўз хонасига кириб кетди.

Шундан сўнг Маърифат ҳам ухлашга ётди.

Дилором эса, довдираб қолди. Кўнгли ғашланар, қўллари тинимсиз қалтирарди. Бу ишни бошқа кунга ҳам қолдирмоқчи бўлди-ю, ниятидан қайтди. Унинг опасини ўлдирганига ким ҳам гумон қиларди. Қолаверса, шундай баҳоналарни топиб қўйибдики, уларни ҳар қандай текширувчи инобатга олмаслигининг имкони йўқ.

Тун. Ҳаммаёқ жим-жит. Дилором оёқ учида юриб хоналардан бирма-бир хабар олди. Барча қаттиқ уйқуда эканлигига қатъий ишонгач опаси ётган хонанинг эшигини секингина тортди. Эшик ҳамшагидек, ичидан берк. Курсини олиб опаси ётган хона деразаси тагига қўйиб ичкарига ўғри мушукдек пусиб тушди. Кейин чилвир ипни маҳкам ушлаганча опасига яқинлашди. Муҳаббат опа дори таъсиридан бўлса керак қаттиқ маст уйқуда эди. Кўзлари қонга тўлган Дилором чилвирни жигаргўшасининг бўйнидан ўтказиб, бор кучи билан бўға бошлади. Энди унинг қўллари титрамас, аксинча доллар балосидан, опасининг дашномларидан қутилаётганини ўйлаб, киши ақлига сиғмас хаёлларга берилар-ди, холос. Муҳаббат бўлса, фарзандидек боқиб катта қилган ўз синглиси - жигаргўшасининг қўлида жон таслим қилаётганини билмай, абадий уйқуга кетди.

Сўнгги сўз: Бу - жуда аччиқ, айниқса, бу маҳалла номини эъзозлаб юрганлар учун. Шунинг учун ҳам аччиқки, опасининг қотили Дилором Қарши шаҳар, Бўзрқубод маҳалласи котибаси эди.

Қурбон ЭГАМБЕРДИЕВ, «Mahalla»нинг махсус мухбири.

Кўз кўриб турган фожиалар

ЕР ТАЛАШГАН ОТАХОНЛАР

Ниёз бобо ўз укасидан 2 сотих ер тортиб олиш шахдидан укасини ерга қўйишганидан сўнг ҳам кечмади.

Бундан 3 йил муқаддам ака-ука Ниёз бобо ва Усмон бобо оилалари ўртасида бир шингил узум баҳона жанжал бошланган. Кейинчалик бу можарога ер, уй-жой масалалари ҳам қўшилиб кетди. Улар ўртасидаги низо ҳар ҳафтада икки, уч маротаба алангa олиб турарди. Ён атрофдаги қўни-қўшнилар ҳам уларнинг жанжалидан безор бўлишди.

Бу икки жигаргўша отадан мерос қолган бир ҳовлида истиқомат қилишади. Энг қизиғи шундаки, Ниёз бобонинг ёши 70 да, Усмон бобонинг ёши 60 да. Фарзандлари ҳам уйли-жойли.

Хўш, бу жанжалда айбдор ким?! Бошда аканинг хотини уканинг ўғли ҳавас билан олган узумни тортиб олмай ҳиммат қилганида, олам гулистон эди. Йўқ, йўқ... бу тортишувнинг замирида аслида бутунлай бошқа нарса бор.

Чунки, бу кичик можародан 6 ой аввал Ниёз бобо Хиёбон қишлоқ фуқаролар йиғинига 22 сотих ерга солиқ тўлаётганлиги, аслида ҳовлиси 22 сотих эмаслиги, ҳовли-жойини укасига қарашли ердан қўшиб, тўлиқ қилиб беришини сўраб ариза ёзган экан.

Шу боис Ниёз бобо «қилдан қийиқ» ахтариб юрганлиги жанжалнинг тезда алангa олиб кетишига сабаб бўлди.

Даҳанаки жанг ёқа олишишгача бориб етди. Ниёз бобо ариза кўриб чиқилгунга қадар укасининг оиласига дўқ-пўписа қилиб икки ҳовлини ажратиб туриш учун қўйилган сим тўрларни ҳам олиб ташлади. Фуқаролар йиғини вакили келиб ерни тақсимлаганда, Ниёз бобонинг ҳовлиси 24 сотих чиқди. Лекин ака мулзам бўлиб қолиш ўрнига бўлмағур нарсаларни важ-карсон қилиб можарони кучайтираверди. Хуллас, фуқаролар йиғини жигаргўшаларни муросага келтиролгани йўқ.

«Хўш, кейин нима бўлди?» дейсизми. Бугунга келиб можарога якун ясалди. Унга ҳаётнинг ўзи нуқта қўйди. Усмон бобо вафот этди. Оламдан кўз юмаётганда ҳам мунг билан кетди, бечора. Умрининг сўнги дақиқаларида ён-атрофига бир-бир назар ташлаб ҳам қўйди. Елғизгина акасини ахтардими, ёки фарзандларини ўйладими, буёғи ноаён. Балки кимдандир ўз қабрининг акасидан холироқ бўлишини сўрамоқчи бўлгандир. Чунки акаси билан у дунёда ер талашгуси йўқдир. Балки у дунёда ер тўғри тақсимланганлигини ўйлаб, сўзлашдан ўзини тийгандир.

Маъракада тумонат одам йиғилди. Қўни-қўшни, етти ёт бегоналар... Эҳ-ҳе... Афсуски, Ниёз бобо якка-ю ягона жигар бандининг таъзиясида қатнашолмади.

«Меҳрнинг тафтида тош эриб кетади» - дейдилар. Жаҳолатнинг, қаҳрнинг, зулмнинг тафтиданчи?! Пўлат бардош бера олармикан?!..

Ўша куни Ниёз бобо уйида қандай бардош бериб ётган экан-а? Ахир, ҳаётнинг аччиқ чучугини татиган, ёши ҳам фалон жойга бориб қолган-ку. Ҳа, айтгандай... Фарзандлари ҳам келишмади, бир ўғлидан бошқа.

Таъзиядан кейин икки ҳовли ўртасида баланд девор кўтарилди. Уни қишлоқ оқсоқоллари, қавми-қариндошлар ҳашар йўли билан битказдилар.

«Ниёз бобо ўзига келибди-да» демоқчимисиз. Қаёқда? Укасининг ҳовлисидан 2 сотих ер қўшиб олиш эвазига тинчланди.

Ана шунақа гаплар...

Шер ЗОД.

А.ҲАКИМОВ чизган расм.

Набирангизга ўқиб беринг

АММАЛАРИМ

Амма келди-ҳамма келди
Халқда ажиб нақл бор.
Туриб қара, биров келди,
Дарвозадан хабар ол.

Келган бўлса аммаларим
Қучоқ очиб кутиб ол.
Уй тўридан жой кўрсатиб,
Тилларингдан томсин бол.

Елкасига қўйиб бошим
Қуйиб берай чойимни.
Чунки улар эслатишар
Менинг катта ойимни.

Гулнора ҲАБИБУЛЛО қизи.

MAHALLA га

обуна бўлиш учун ҳеч қачон ҳали эрта ёки кеч деб ўйламанг.

— Зап аския қиласиз-да

Турғунбек МАҲКАМОВ олган сурат.

Тошкент шаҳар Миробод тумани ҳокимлиги Шароф Рашидов номли маҳалла оқсоқоли

Саидкарим ака ҚОСИМХЎЖАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан унинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

Бекор қилинади

ОСМОНОВА Ирина Петровна номига Тошкент Давлат Педагогика институти томонидан 1986 йилда берилган НВ 925089 рақамли ДИПЛОМ йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

MAHALLA

Бош муҳаррир: Чори ЛАТИПОВ

Таҳрир ҳайъати:
Шуҳрат ЖАЛИЛОВ,
Иброҳим РАҲИМ,
Расул РАҲМОНОВ
(Бош муҳаррир ўринбосари),
Рустам ҚОСИМОВ.

Масъул котиб:
Аслиддин БЎРИЕВ

Навбатчи:
Саидолим АБДУРАХМОНОВ

Саҳифаловчи
А. ЮЛДАШЕВ

Газета таҳририят компьютерида терилди ва саҳифаланди, офсет усулида босилди.
А-2, 2 босма тобоқ.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди.
Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41.

Буюртма Г-2437

Топширилди—20.30